

**MUSIIKKILUOKKALAISUUDEN VAIKUTUS
SOITTOMOTIVAATIOON LAPPEENRANNAN
MUSIIKKILUOKILLA**

Heidi Harju

Maisterintutkielma

Musiikkikasvatus

Kevät 2014

Jyväskylän yliopisto

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Tiedekunta – Faculty Humanistinen tiedekunta	Laitos – Department Musiikin laitos
Tekijä – Author Harju, Heidi Sinikka	
Työn nimi – Title Musiikkiluokkalaisuuden vaikutus soittomotivaatioon Lappeenrannan musiikkiluokilla	
Oppiaine – Subject Musiikkikasvatus	Työn laji – Level Maisterintutkielma
Aika – Month and year Kevätlukukausi 2014	Sivumäärä – Number of pages 53+12
Tiivistelmä – Abstract <p>Työ on tutkimus musiikkiluokkatoiminnan ja soittamisen motivaatiotekijöistä Lappeenrannan musiikkiluokilla. Lappeenrannan musiikkiluokkalaiset ovat musiikkiopiston oppilaita ja hakevat musiikkiluokalla opiston pääsykokeiden kautta.</p> <p>Haluan tutkia, onko musiikkiluokkalaisuudella ratkaiseva rooli soittomotivaation kehittymisessä ja ylläpitämisessä? Onko kyse pelkästään innokkuudesta musiikkia kohtaan? Miten musiikkiluokkalaisen motivaatio näkyy soittamisessa? Vaikuttaako musiikkiopiston kanssa tehtävä yhteistyö soittoharrastuksen jatkumiseen positiivisesti?</p> <p>Vastauksissa ilmeni, että musiikkiluokkatoiminnalla on vaikutusta lappeenrantalaisnuorien soittoharrastukseen ja sen mielekkyyteen. Alakoulusta alkanut orkesteritoiminta auttaa yhteissoitossa. Suurin vaikutus soittoharrastukseen on oma halu soittaa. Ulkoiset tekijät, kuten vanhemmat, eivät olleet merkittävässä roolissa harrastuksen jatkumiseen. Yhteistyö musiikkiopiston kanssa tukee harrastuksen jatkumista sekä monipuolisen musiikillisen opin saavuttamista.</p> <p>Musiikkiluokat ovat instituutiona toimiva kokonaisuus, joskin kuntakohtaiset erot ovat isojaakin. Lappeenrannan toimintamalli on tehokas, mutta jokseenkin suorituskeskeinen. Toimintamallin perusta on linkki musiikkiopistoon. Pääsykokeet suoritetaan musiikkiopiston kanssa yhteistyössä ja oppilaat saavat opistopaikan lisäksi paikan musiikkiluokalle. Tutkimuksessa olisi tarkoitus saada selville keinoja, jotta musiikkiluokkien ja musiikkiopiston yhteistyötä voitaisiin kehittää niin, että se palvelisi kumpaakin osapuolta sekä innostaisi ja motivoisi lapsia sekä nuoria jatkamaan soittoharrastustaan.</p>	
Asiasanat – Keywords Motivaatio, Musiikkiluokat, Soittaminen, Toimintakulttuuri, Lappeenrannan Musiikkiopisto	
Säilytyspaikka – Depository Musiikin laitos	
Muita tietoja – Additional information	

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	4
2	MUSIIKKILUOKAT	6
	2.1 Toiminnasta yleisesti	6
	2.2 Musiikkiluokat Lappeenrannassa	6
	2.3 Musiikkiluokat valtakunnallisessa opetussuunnitelmassa	8
	2.4 Hakeminen musiikkiluokalle	9
	2.5 Toimintakulttuuri Kymenlaaksossa ja Etelä-Karjalassa	10
	2.5.1 Imatra	10
	2.5.2 Kouvola	11
	2.5.3 Kuusankoski	12
	2.5.4 Lappeenranta	13
3	MOTIVAATIO	15
	3.1 Motivaatiosta yleisesti	15
	3.2 Soittamisen motivaatiotekijät	16
	3.3 Soittamisen motivaatio musiikkiluokilla	17
	3.4 Soittamisen motivaation luokittelu	18
4	AIKAISEMMAT TUTKIMUKSET	21
5	TUTKIMUSASETELMA	23
	5.1 Tutkimusongelman rajaus ja eettisyys	23
	5.2 Tutkimuksen kohderyhmä ja aineisto	24
	5.3 Metodologiset valinnat ja analyysin toteuttaminen	25
6	TULOKSET	27
	6.1 Taustatiedot	27
	6.2 Musiikkimaku ja harrastukset	28
	6.3 Soittaminen	32
	6.4 Motivaatio soittamisessa	35
	6.5 Musiikkiluokkalaisuus	37
	6.6 Soittamisen/musiikkiluokan lopettaneet musiikkiluokkalaiset	40
	6.7 Avokysymykset	41
	6.7.1 Millaista musiikkia haluaisit (halusit) oppia soittamaan?	41
	6.7.2 Mikä soittamisessa on (oli) parasta?	42
	6.7.3 Mikä soittamisessa on (oli) ikävintä?	43
7	POHDINTA	46
8	LÄHTEET	51

LIITTEET

1 JOHDANTO

Pääsin musiikkiluokalle! Sitten äitini ja isäni kysyivät, tahtoisinko aloittaa jonkin soittimen harrastamisen? Tietenkin. Ensimmäinen soittimeni oli piano ja vuotta myöhemmin klarinetti. Imatran musiikkiluokilla soittoharrastusta ei edellytetty, mutta sitä suositeltiin. Sama malli on käytössä vieläkin. Moni oppilaista ei juuri tästä syystä soita mitään soitinta tai lopettaa sen yläkouluun siirryttäessä. Edesmennyt Imatran Seurakunnan Soittokunnan kapellimestari totesi minulle useasti viime vuosina: ”Yhtä asiaa minä en ymmärrä. Kun urheilija pääsee lomalle, hän haluaa vain pelata. Kun soittoa harrastava pääsee lomalle, hän ei haluakaan nähdä soitintaan ennen loman loppumista.” Tätä dilemmaa hän pohti saamatta siihen vastausta.

Lappeenrannassa on valtakunnallisesti uniikki tapa. Musiikkipainotteisilla luokilla opiskelevat oppilaat ovat myös musiikkiopiston oppilaita. Musiikkiluokalle haetaan pääsykokeiden kautta, joissa oppilaat valitaan sekä musiikkiluokalle että musiikkiopistoon. Musiikkiopistossa jo valmiiksi opiskelevat pääsevät musiikkiluokalle hakemuksen ja koulumenestyksen perusteella. Musiikkiluokkalaisuuden tuoma etu on se, että musiikkiopisto-opinnot ovat maksuttomia seitsemännen luokan kevääseen asti. Tämän jälkeen oppilas saa valita jatkaako vai lopettaako soittotunnit musiikkiopistolla. Oppilaat ovat myös sitoutuneet omaan soittimeensa ja lähes kaikilla on myös sivusoitin joko musiikkiopistossa tai seurakunnan puhallinorkesterissa. Tilanne muuttui joulukuussa 2013, jolloin valtuusto hyväksyi kaupunginhallituksen esityksen musiikkiluokkien matkakulujen lopettamisesta ja musiikkiopiston tuen lakkauttamisesta musiikkiluokkalaisten osalta.

Opettajana olen huomannut, että ne musiikkiluokkalaiset, jotka jatkavat soittamista koko musiikkiluokan ajan, ovat hyvin edistyneet soittoharrastuksessaan. Iso osa on suorittanut musiikkiopiston perustason päättötodistuksen yhdeksännen luokan loppuun mennessä. Onko kyse sitten musiikkiluokkalaisuudesta ja sen ympärille kehittyneestä harrastuneisuudesta vai hyvästä opetuksen tasosta Lappeenrannan musiikkiopistossa?

Monipuolinen toiminta on pyritty luomaan siten, että oman soittimen harjoittelusta tulisi kiinnostavaa ja sillä olisi tavoitteita. Motivaatio on tärkeä osa soittoharrastusta, sillä siinä tarvitaan pitkäjännitteisyyttä ja kykyä nähdä pidemmälle. Musiikki-
luokkien toimintakulttuuri on omalta osaltaan vaikuttamassa motivaatioon. Se voi vaikuttaa kannustavasti tai toimintaa hidastavasti.

Onko sitten musiikkiluokkalaisuudella ratkaiseva rooli soittomotivaation kehittymisessä ja ylläpitämisessä? Onko kyse pelkästään innokkuudesta musiikkia kohtaan? Miten musiikkiluokkalaisen motivaatio näkyy soittamisessa?

Tässä maisterintutkielmassa tarkastelen musiikkiluokkatoimintaa ja siihen liittyvää motivaatiota kyselytutkimuksen avulla, jonka olen teettänyt lappeenrantalaisille kuudes- ja yhdeksäsluokkalaisille oppilailla touko-heinäkuussa 2013.

2 MUSIIKKILUOKAT

2.1 Toiminnasta yleisesti

Musiikkiluokkien kokeilu alkoi Helsingissä 1960 -luvun alkupuolella, mutta ne lakkautettiin, sillä ei ollut yhtenäistä pisteytysjärjestelmää, jolla oppilaat olisi valittu (Rusi 2008, 28). Musiikkiluokat perustettiin uudelleen Lahteen vuonna 1966 kansakouluntarkastaja Olavi Ketosen, musiikkiopiston rehtori Aarre Hemmingin sekä kansakoulunjohtaja Kuisma Pesolan aloitteesta. Unkariin ja Ruotsiin suunnattujen tutustumismatkojen perusteella he päättivät luoda musiikkiluokat Unkarin mallin mukaan. Valintaan vaikutti pitkällä oleva solmisaatioon perustuva opetus. Ensimmäiset opettajat olivat Paavo Kiiski sekä Tapani Valtasaari. Kiiskeä on sittemmin pidetty suomalaisen musiikkiluokkatoiminnan isänä ahkeran kehitystyön ansiosta. (Rusi 2008, 28.) Eija Rusi on haastatellut opinnäytteeseensä (2008) Paavo Kiiskeä, joka on todennut että solmisaatioon perustuva opetus valittiin rahan takia. Ruotsin käytössä ollut malli vaati soittimien hankintaa, jota Kodalý -menetelmä taas ei edellytä.

2.2 Musiikkiluokat Lappeenrannassa

Musiikkiluokkien historia Lappeenrannassa alkoi vuonna 1967 Pauli Helkiön johdolla. Helkiö oli opiskellut muutaman kuukauden Unkarissa Kodalý -pedagogiikkaa ja Lahdessa menetelmää seurattuaan päätti tuoda sen myös Lappeenrantaan. Yhteistyössä kaupungin kanssa musiikkiluokkatoiminnan kokeilu aloitettiin. Toisena opettajana aloitti Aino Nuutinen. (Penttilä 2006; Törmälä 2013.)

Toiminta jatkui ja laajentui muun muassa orkesteritoiminnan kehittymisenä. Jokaiselle oppilaalle kuului instrumenttiopetusta 15 minuuttia, joka kolmen oppilaan ryhmäopetuksena oli 45 minuuttia. Peruskoulun tulo muutti musiikki-
luokkatoiminnan muotoa hieman. Painotusluokkien unohtuminen opetus-
suunnitelmasta johtuen musiikkiluokka-toiminta jatkui edelleen kokeiluluontoisena
vaikka käytänteet olivat jo vakiintuneet. (Penttilä 2006.)

Ala-asteen toiminta vakiintui Alakylän kouluun ja yläasteen toiminta Armilan
yläasteelle. Peruskouluun siirtyminen sai myös kaupunginhallituksen pohtimaan
soittotoiminnan vähentämistä tai jopa lakkauttamista. Aktiivisten vanhempien
ansiosta toiminta säilyi ja siirtyi osaksi Lappeenrannan musiikkiopiston toimintaa.
Tämä vaikutti muun muassa siihen, että jokainen oppilas oli oikeutettu yksityisiin
soittotunteihin ja kaupunki kustantaisi tunnit kolmannelta luokalta seitsemännen
luokan loppuun asti. Ala-asteen ajan teoriaopetuksesta vastaisivat luokanopettajat.
Yhteistyö musiikkiopiston kanssa toi mukanaan uuden hakuprosessin.
Musiikkiluokalle pyrkivät testattaisiin musiikkiopiston omien testien mukaan.
(Penttilä 2006.)

Eeva Penttilä (2006) kuvaa musiikkiluokkatoimintaa ja sen tavoitteita seuraavasti:

*”Onnistunut musiikkiluokkatoiminta ohjaa nuoria tasokkaaseen ja antoisaan
harrastamiseen, musiikin monipuoliseen käyttöön ja kulutukseen,
kuuntelemiseen, laulamiseen, soittamiseen ja muuhun säveltyöhön -
kokonaiseen elämykselliseen elämään, josta parhaimmillaan välittyy
kauneutta, lohtua ja ilon pisaroita ympäröivälle maailmallekin.”*

Alakoulussa kuorolaulua on kolmesta viiteen tuntia viikossa. Lisäksi kaikille
kuuluvat orkesteriharjoitukset kerran viikossa. Yläkoulussa oppilaat siirtyvät
musiikkiopiston omiin orkestereihin. Yläkoulussa omien soittimien lisäksi tulevat
bändisoittimet ja populaarimusiikin eri osa-alueet. Lappeenrannan kaupungin

yhdeksäsluokkalaisille jaetaan joka syksy K9-kortti, jolla pääsee koko lukuvuoden ilmaiseksi kaupungin järjestämiin konsertteihin, teatteriin, museoihin ja muihin kulttuuritapahtumiin. Musiikkiluokkalaisilla on lisäksi mahdollisuus päästä konsertteihin näyttämällä musiikkiopiston opintokirjaa.

Musiikkiluokkatoiminta on riippuvainen sitä ylläpitävistä opettajista. Myös kuntien resurssit luovat oman osansa niiden toimintaan. Soittamisen positiivista motivaatiota ylläpitävänä elementtinä pidän musiikkiopistojen ja musiikkiluokkien välistä tiivistä yhteistyötä. Musiikkiluokan opettaja kannustaa oppilasta soittamaan ja luo tälle omassa instrumentissaan haasteita myös kouluajalla. Kun oma opettaja sekä oman instrumentin opettaja kannustavat yhdessä oppilasta, tulisi soittamisen tavoitteellisuuden muodostua mielenkiintoiseksi kokonaisuudeksi. Onko tässä kenties vastaus siihen kysymykseen, miksi lappeenrantalaisnuoret ovat edistyneet soittoharrastuksessaan?

2.3 Musiikkiluokat valtakunnallisissa opetussuunnitelmissa

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (2004) ei musiikkiluokkatoiminnasta mainita mitään. Ainoat mainitut painotukset ovat kieli-painotteiset luokat. Sama koskee Taiteen perusopetuksen yleistä opetussuunnitelmaa (TPYOPS 2005). Tämän osalta musiikkiluokkatoimintaa ei ole mainittu suoraan, vaan sen voidaan olettaa sisältyvän mainintaan vuorovaikutuksesta muiden musiikinopetusta ja muuta taideopetusta antavien oppilaitosten ja tahojen kanssa (TPYOPS 2005, 5).

2.4 Hakeminen musiikkiluokalle

Musiikkiluokille valinta tapahtuu pääsääntöisesti pääsykokeiden kautta. Kokeet sijoittuvat toisen luokan keväälle, mutta myöhemminkin voi hakea. Kokeiden sisältö vaihtelee kunnittain. Esimerkiksi Kouvolan (Alakoulun musiikkiluokkaesite 2013) sekä Imatran (Esa Pellinen 2013; Hakeminen musiikkiluokalle, 2013) pääsykokeet menevät seuraavasti:

1. Hakulomake
2. Musikaalisuustesti (Karman testi)
3. Soveltuvuustestit, jossa mitataan mm. laulutaito
4. Mahdollinen soitinnäyte

Myös oppilaan sen hetkinen koulumenestys vaikuttaa. Myös musiikkiliikunnalliset testit ovat tulossa osaksi musiikkiluokalle hakemista. Näin on ainakin Imatralla, jossa musiikkiliikunta tulee osaksi testausta keväällä 2013.

Lappeenrannan hakuprosessi on erilainen. Musiikkiopiston omat pääsykokeet toimivat mittarina. Tämän lisäksi oppilaan koulumenestys vaikuttaa. Jos useampi, kuin luokalle mahtuva määrä, hakija saavuttaa vaaditun pistemäärän, suoritetaan arvonta. Lappeenrannan pääsykokeet menevät seuraavasti:

1. Hakulomake
2. Pääsykoe, jossa on mm. säestyksetön laulu sekä rytmi- ja melodiatehtäviä
3. Musiikkiluokkien opettajien haastattelu, mikäli oppilas on jo musiikkiopiston oppilas sekä oman opettajan arvio.

2.5 Toimintakulttuuri Kymenlaaksossa ja Etelä-Karjalassa

Kaikkien musiikkiluokkien toimintakulttuuri pohjaa valtakunnalliseen ohjeistukseen ja koulujen omiin toimintakulttuureihin. Vaikka perusidea kaikilla musiikkiluokilla on jokseenkin sama, on jokaiselle paikkakunnalle muodostunut omia käytänteitä ja tapoja toimia. Konserttitoiminta, leiritoiminta; Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan alueella musiikkiluokilla on monipuolinen toiminta ja sitä tuetaan erilaisin tavoin.

Koulujen toimintakulttuuri on määritelty Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (POPS 2004) seuraavasti:

”Toimintakulttuuriin kuuluvat kaikki koulun viralliset ja epäviralliset säännöt, toiminta- ja käyttäytymismallit sekä arvot, periaatteet ja kriteerit, joihin koulutyön laatu perustuu. Toimintakulttuuriin kuuluu myös oppituntien ulkopuolinen koulun toiminta kuten juhlat, teemapäivät sekä erilaiset tapahtumat. Koulun kasvatustavoitteiden ja arvojen sekä aihekokonaisuuksien tulee konkretisoitua toimintakulttuurissa. Tavoitteena on toimintakulttuuri, joka on avoin ja vuorovaikutteinen sekä tukee yhteistyötä niin koulun sisällä kuin kotien ja muun yhteiskunnan kanssa. Myös oppilaalla tulee olla mahdollisuus osallistua koulun toimintakulttuurin luomiseen ja sen kehittämiseen.” (POPS 2004, 19.)

Vaikka seuraavat neljä paikkakuntaa ovatkin sijainnillisesti lähellä toisiaan, poikkeavat niiden toimintakulttuurit tai lähinnä niiden eri osa-alueiden painotus toisistaan.

2.5.1 Imatra

Imatran musiikkiluokilla toimintakulttuuri on kirjattuna Linnalan koulussa toimintasuunnitelmaan (2012) kullekin lukuvuodelle kerrallaan. Mansikkalan koulun osalta toimintakulttuuri on kirjattu koulukohtaiseen opetussuunnitelmaan (2004).

Linnalan koulun osalta toimintakulttuuri sisältää monipuolista kerhotoimintaa, joka sisältää kuorot, orkesterin, teoriaopinnot sekä lyhytkursseja, kuten nokkahuilu-orkesterin ja kansanmusiikin. Opetuksesta vastaavat koulun omat opettajat ja lisäksi

yhteistyötä on paikallisen musiikkiopiston opettajien kanssa. Tämän lisäksi on kirjattu konserttitoiminta ja leirikoulut tai esiintymismatkat. (Linnalan koulun toimintasuunnitelma lukuvuosi 2012–2013.)

Mansikkalan koulun opetussuunnitelmassa musiikkiluokat ovat huomioitu pääosin Painotus-osiossa (Mansikkalan koulun opetussuunnitelma 2004, 6). Toimintakulttuuri-osio sisältää yleisiä tapahtumia ja käytänteitä koulussa. Musiikin osalta Painotuksissa on mainittu yhteistyö paikallisen musiikkiopiston, imatralaisten musiikin alan ammattilaisten ja järjestöjen kanssa erilaisissa projekteissa. Myös koulun omat juhlat toimivat esiintymismahdollisuutena musiikkiluokan oppilaille. Lisäksi erilaisilla esiintymisillä ja konserteilla tutustutaan paikkakunnan yrityselämään. (Mansikkalan koulun opetussuunnitelma 2004, 6.)

2.5.2 Kouvola

Kouvolan musiikkiluokkien toimintakulttuuri on sisällytetty kunkin koulun musiikkiluokkien opetussuunnitelmien tavoitteisiin. Kankaan koulun toimintasuunnitelmassa on mainittu musiikkipainotteisten luokkien toiminta koululla sekä erilaiset yhteistyökumppanit kaupungin ja seurakunnan tiimoilta. (Kankaan koulun opetussuunnitelma 2004.)

Kankaan koulun musiikkiluokkien toimintasuunnitelma pohjaa koulun yleiseen toimintasuunnitelmaan. Tavoitteisiin sisältyy kasvaminen ja kehittyminen musiikin harrastamiseen sekä tekemiseen. Myös jatko-opintoihin tähtäävä opiskelu on kirjattu koulun tavoitteisiin. (Kankaan koulun opetussuunnitelma 2004, 55–59.)

Kouvolan yhteiskoulun toimintasuunnitelma (2004) pohjaa valtakunnalliseen toimintasuunnitelmaan ja musiikkiluokkien toimintasuunnitelma koulun omaan. Koulukohtaisessa opetussuunnitelmassa on jokaiselle musiikkiluokalle kirjattu omat tavoitteet. Musiikkiluokkien yleiset tavoitteet sisältävät seuraavaa:

”Oppilas ylläpitää ja kehittää osaamistaan musiikillisen ilmaisun eri alueilla. Oppilas oppii kriittisesti tarkastelemaan ja arvioimaan erilaisia ääniympäristöjä sekä laajentaa ja syventää musiikin eri lajien ja tyylien tuntemustaan. Vahvistetaan aiemmilla luokilla saavutettuja tietoja ja taitoja.” (Kouvolan yhteiskoulun opetussuunnitelma 2004, 56.)

Seitsemännen luokan tavoitteisiin sisältyy myönteisen asenteen kehittäminen musiikkia kohtaan ja kannustaminen musiikin harrastamiseen. Kahdeksannen luokan omana tavoitteena on antaa välineet oppilaan kokonaisvaltaiseen kehitykseen. Yhdeksännellä luokalla aikaisempien luokkien tavoitteisiin on lisätty esiintymistaitojen vahvistaminen. (Kouvolan yhteiskoulun opetussuunnitelma 2004, 56.)

2.5.3 Kuusankoski

Kuusankosken yhdistyttyä Kouvolaan vuonna 2009 sen musiikkiluokkatoiminta on jatkunut itsenäisenä toimintamuotona. Kouvolan Kuusankoskella musiikkiluokkien toimintakulttuuri on kirjattu opetussuunnitelmiin Keskustan koulun osalta aihekokonaisuuksiin (esimerkiksi juhliin osallistuminen esiintyjinä) ja Naukion koulun osalta painotus-osioon, jossa musiikkiluokkia käsitellään erikseen. Tarkemmat toimintakulttuuriin liittyvät seikat ovat eritelty musiikkiluokkien omien opetussuunnitelmien tai lukuvuosioppaitten kohdalla.

Keskustan koulun musiikkiluokkien toimintasuunnitelma on pääosin merkitty osana koulun vuosittaista lukuvuosiopasta. Siihen on merkitty muun muassa Kuusankosken musiikkiluokkien lukuvuoden aikana olevat kolme konserttia sekä

musiikkiluokkien kerhotoiminta, jota on kahdeksan tuntia viikossa. (Keskustan koulun lukuvuositedote: lukuvuosi 2012–2013.) Itse opetussuunnitelmissa musiikkiluokkien osalta ei erillistä mainintaa ole.

Naukion koulun kohdalla opetussuunnitelma sisältää musiikkiluokkatoiminnan osana toimintakulttuuria. Itse opetussuunnitelmassa se on mainittu Opetuksien painotukset -otsikon alla (Naukion koulun opetussuunnitelma 2005, 9). Musiikkiluokkien oman opetussuunnitelman kohdalla on merkitty toimintaan kuuluvaksi esiintymiset koulussa, kotikaupungissa, kotimaassa sekä ulkomailla. Toimintaan kuuluu myös osallistuminen kotimaisiin ja kansainvälisiin laulufestivaaleihin, kuorokilpailuihin ja musiikkitapahtumiin. (Naukion koulun opetussuunnitelma 2005, 65.) Toiminta on vähentynyt tuosta ajasta huomattavasti ja laulufestivaaleille sekä kuorokilpailuihin ei osallistuta enää. Yläkoulun osalta toiminta kohdistuu Kuusankosken Musiikkiluokkien Tukiryön järjestämiin konsertteihin sekä joululaulajaisiin Kuusankosken kirkossa.

2.5.4 Lappeenranta

”Jokainen musiikkiluokkalainen tietää, mikä tässä hommassa on se jokin, mitä ei ehkä muualla koe: myönteinen, yritteliäs henki, esiintymisen ihanuus ja kurjuus, yhteiset elämykset, soittamisen salat ja oppimisen ilo, laulun mahti ja herkkyys, orkesterin viritys ja pauhu, yhteisen jännityksen ja onnistumisen huikea kokemus - sykkivää elämää ystävien kanssa.” (Penttilä 2006)

Lappeenrannassa musiikkiluokkien toimintakulttuuri on sisällytetty koulujen omaan toimintakulttuuriin, joka puolestaan pohjaa valtakunnalliseen opetussuunnitelmaan (ks. luku 2.1). Kiinteänä osana toimintakulttuuria on läheinen yhteistyö Lappeenrannan Musiikkiopiston kanssa. Musiikkiluokkalaiset ovat musiikkiopiston oppilaita ja heidät valitaan musiikkiluokalle musiikkiopiston testeillä.

Kimppisen koulun Armilan toimipisteen opetussuunnitelmassa (2010) ei ole erikseen painotettu musiikki-luokkatoimintaa vaan matkat ja muut musiikkiluokkiin liittyvä toiminta käsitellään vuosittain toimintasuunnitelmassa. Voin myös todeta, että Armilan musiikkiluokkien opetussuunnitelmaosuus on todella lyhyt. Tämän hetkessä opetussuunnitelmassa ei musiikkiluokkien vuosisisältöä ole eritelty mitenkään. Tilanne on muuttumassa, sillä uutta opetussuunnitelmaa valmistellaan parhaillaan ja sen on tarkoitus valmistua uuden opetussuunnitelman kanssa syksyksi 2016. Sinne on myös tulossa erillinen kappale musiikkiluokkien toimintatavoista uudessa Kimppisen yhtenäiskoulussa.

Kimppisen koulun Alakylän toimipisteen opetussuunnitelmassa (2010) toimintakulttuuri pohjaa valtakunnalliseen opetussuunnitelmaan, mutta siihen on tehty omia lisäyksiä. Musiikkiluokkiin vaikuttavat lisäykset opetussuunnitelmassa ovat:

”Kasvatamme ja opetamme oppilaita ottamaan vastuuta itsestä, omasta toiminnasta ja opiskelusta. Opetamme myös vastuullisuuteen toisten ihmisten kohtelussa, sekä ympäristöstä huolehtimisessa. Ihminen kehittyy yhteistyössä ja vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Panostamme koulussamme siihen, että opimme työskentelemään erilaisissa ryhmissä ja erikäisten ihmisten kanssa. Korostamme myös opiskelussa yhteistyön ja vuorovaikutuksen merkitystä.” (Alakylän toimipisteen opetussuunnitelma 2010.)

Alakylän musiikkiluokat painottavat esiintymistaitojen kartuttamista, itsenäistä ja ennen kaikkea vastuullista opiskelua. Erilaiset esiintymiset, konsertit ja muu toiminta luovat toimintapohjan, joka kannustaa toimimaan aktiivisesti kaikilla musiikin osa-alueilla. Alakylän toimintakulttuurimalli on siirrettävissä yläkoulun puolelle helpostikin ja kevään 2014 opetussuunnitelmatyöryhmän tarkoitus on yhdistää tämä kaikki toimivaksi kokonaisuudeksi. Toimintamalliin tulee muutos keväällä 2014, kun soitonopetus muuttuu maksulliseksi kaikille musiikkiluokkalaisille. Itse musiikkiluokkatoimintaan se ei vaikuta, mutta jotkut perheet harkitsevat lapsensa harrastuksen jatkamista.

3 MOTIVAATIO

3.1 Motivaatio yleisesti

Motivaatiosta puhuttaessa käytetään yleensä sanaa *motiivi*, joka on motivaation kantasana. Motiivit virittävät ja ylläpitävät yksilön yleistä käyttäytymisen suuntaa. Niillä on jokin päämäärä, joko tiedostettu tai tiedostamaton. (Ruohotie 1998, 36.)

Motivaatio-ilmioitä voidaan luonnehtia käyttämällä kolmen tapaa seuraavasti:

1. Vireys, joka viittaa energiavoimaan yksilössä ja joka "ajaa" häntä käyttäytymään tietyllä tavalla.
2. Suunta, joka viittaa toiminnan päämääräsuuntautuneisuuteen; yksilön käyttäytyminen on suunnattu jotakin kohti.
3. Systeemiorientoituminen, joka viittaa yksilössä ja hänen ympäristössään oleviin voimiin, jotka palauteprosessin kautta joko vahvistavat hänen tarpeensa intensiteettiä ja energiansa suuntaa tai saavat hänet luopumaan toimintansa suunnasta ja suuntaamaan ponnistuksensa toisaalle. (Ruohotie 1998, 37.)

Ihminen siis motivoituu erilaisten ulkoisten ja sisäisten motiivien kautta. Sisäinen ja ulkoinen motiivi tai motivaatio tarvitsee kannustimia. Kannustimet voivat olla joko sisäisiä (tekemisen ilo) tai ulkoisia (hyvä arvosana tai muu palkinto) (Ruohotie 1998, 37–38). Oppiminen on vapaaehtoista ja hyvä ohjaaja on tärkeä osa oppimisen motivaatiota. Hyvä ohjaaja tai opettaja voi kärsivällisellä ja pitkäjänteisellä työllä auttaa motivaatiota kasvamaan, joka puolestaan palkitsee oppilasta.

Asenteet ovat olennainen osa motivaatiota ja motivoitumista. Tilannemotivaatio ja yleismotivaatio ovat yleisimmin havaitut. Yleismotivaation tehtävänä on korostaa vireyden ja suunnan lisäksi käyttäytymisen pysyvyyttä, eräänlaista keskimääräistä tasoa. Tilannemotivaatio riippuu yleismotivaatiosta. Esimerkkinä innostunut opettaja, joka on helpompi saada kiinnostumaan haasteista ja kehittämisestä, kuin työhönsä kyllästynyt opettaja. (Ruohotie 1998, 41.) Yleismotivaatiota voidaan käyttää myös asenteen synonyymina.

On kuitenkin nähtävissä eroja asenteen ja motivaation välillä. Asenteessa on kyse sisäistetty ja hitaasti muuttuva valmius reagoida asioihin. Motivaatiossa sen sijaan kyse on lyhytaikaisesta ja yhteen tilanteeseen kohdistuvasta reaktiosta. Asenne vaikuttaa toiminnan laatuun ja motivaatio sen vireyteen. (Ruohotie 1998, 41.) Nuoren henkilön motivaatioon vaikuttaa suuresti koti, koulu, muu ympäristö, kuten kaverit. Muutos jossain edellä mainituissa saattaa aiheuttaa muutoksen asenteisiin ja sitä kautta vaikuttaa motivaatioon.

Motivaatio on olennainen osa oppimista ja opettajan tehtävä on olla hyvä motivaation ylläpitäjä. Luomalla oppilaalle virikkeellisen ja sopivassa suhteessa haasteellisen oppimisympäristön, pystyy opettaja vaikuttamaan motivaatioon huomattavasti. Motivaatio lähtee kuitenkin loppujen lopuksi itsestä.

3.2 Soittamisen motivaatiotekijät

Soittamisesta ja sen harrastamisesta puhuttaessa tulee ottaa huomioon kolme motivaatioon liittyvää seikkaa; soittaminen harrastamisen vuoksi ja ammattiin tähtäävä soittoharrastus, sekä tärkeimpänä itse musiikki ja sen vaikutukset eri osa-alueilla. Soittaminen on, joitakin todella harvoja poikkeuksia lukuun ottamatta, alussa puhtaasti halua oppia uutta ja soittamista harrastetaan, että pääsee nauttimaan musiikista ja musiikin tekemisestä. (Kosonen 1996; 2001.) Soittoharrastuksen edetessä harrastamisesta tulee vakavampaa, joka asettaa harrastajan valinnan eteen; oppilas on niin motivoitunut että tahtoo edetä harrastuksessaan mahdollisimman pitkälle tai mahdollisesti lopettaa soittoharrastuksen yläkouluun siirryttäessä. Harrastaminen saattaa kuitenkin jatkua vuosien jälkeen uudelleen kasvaneella innolla.

Soittaminen harrastuksen vuoksi on yleistä. Suomen tilastokeskuksen vuonna 2005 julkaiseman tutkimuksen (Hanifi 2005) mukaan, jopa 60 % 10–14 -vuotiaista nuorista harrasti jonkin instrumentin soittamista. Soittoharrastus on vaativa ja vaatii ainaista kehittymistä. Aina voi oppia uuden sormituksen tai uuden tavan käyttää musiikillista intonaatiota. Mahdollisuudet edistyä, esiintyä ja ylipäättään näyttää osaamistaan ovat motivoiva kokonaisuus. Harrastuspohjaisen soittamisen motivaatio voi olla aivan yhtä suuri kuin ammattiin tähtäävällä soittamisellakin. Sillä erolla, että harrastuspohjaiselle soittajalle motivaatioksi riittää itse musiikki.

Ammattiin tähtäävä soittaminen vaatii jo täysin erilaista motivaatiota. Tähtäin eli palkinto on korkeammalla ja alan korkeakoulut sekä konservatoriot toimivat motivaatiota ylläpitävinä tekijöinä. Harrastamisen fokus on ammatissa. Tämä ei kuitenkaan sulje pois musiikin vaikutuksia.

Molempia yllämainittuja tekijöitä yhdistää kolmas seikka – musiikki. Kun soittaja kuulee kiinnostavan musiikkikappaleen, herää hänelle kysymys, mitä tuo musiikki on ja voiko sitä soittaa itse? Spontaani uteliaisuus virittää uusia motiiveja, joiden taustalla on aiempia kokemuksia musiikkiin liittyen. (Vrt. Kosonen 2001, 32.) Motivaatioprosessissa syntyy jatkuvasti erilaisia motiiveita, joiden kesto, sisältö ja voimakkuus vaihtelevat. Motivaatio voi olla toiminnan kannalta positiivinen tai negatiivinen tila sen mukaan, millaiset sisällöt ja merkityssuhteet vaativat lisää mieltä. (Kosonen 2001, 33.)

3.3 Soittamisen motivaatio musiikkiluokilla

Musiikkiluokkalaisten soittamisen motivaatiosta tutkimusietoa on toistaiseksi yllättävän vähän musiikkiluokkatoiminnan tuloksiin ja suosioon nähden. Kososen tutkimusten (1996; 2001) mukaan soittamisesta harrastuksena pidetään lähestulkoon

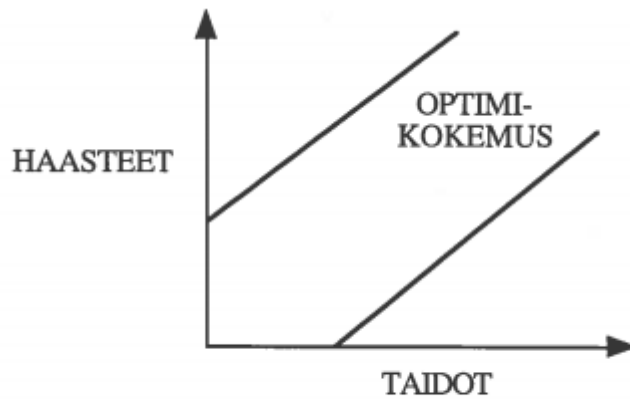
yhtä paljon musiikkiluokilla kuin normaaleilla luokilla. Osa oppilaista harrastaisi ja harrastaa joka tapauksessa soittamista musiikkiluokkatoiminnan ulkopuolellakin vaikka eivät olisikaan musiikkipainotteisen opetuksen piirissä.

Lappeenrannan musiikkiluokkia ajateltaessa motivaatio soittamiseen on korkea. Oppilaille annetaan mahdollisuus näyttää soittotaitojaan muille koululaisille eri orkestereissa ja konserteissa. Toisten tuki soittoharrastuksen jatkumiseen on alaluokilla näkyvää. Yläkouluun siirryttäessä motivaatiota horjuttamaan tulevat irtautumishalu perheen vaikutuspiiristä, vaikka vanhempien vaikutus säilyy vahvana (Kosonen 1996; 2001.)

3.4 Soittamisen motivaation luokittelu

Erja Kosonen on työssään *Soittamisen motivaatio varhaisnuorilla* (1996) jakanut soittamisen motivaation muun muassa seuraaviin luokkiin: soittamisen ja musiikillisiin elämyksiin perustuvat motiivit, hallintaan ja pystyvyyteen liittyvät motiivit ja vuorovaikutukseen perustuvat motiivit. Näistä muodostuvat niin sanotut musiikilliset motiivit. Luokittelua on toki enemmänkin, mutta itse katson edellä mainittujen kolmen olevan ne tärkeimmät.

Soittamiseen ja elämyksiin perustuvat motiivit ovat isoin yksittäinen osa-alue soittamisen motivaatiota ajateltaessa. Soittaminen tuottaa elämyksen soittajalle ja onnistumisen tunne ajaa häntä eteenpäin. Täydellistä soittokokemusta etsiessään soittaja hakee niin kutsuttua flow -tilaa, jossa soittaminen sujuu vaivattomasti ja tyydytystä tuottaen. (Kosonen 1996, 55.)

Kuvio 4 Optimaalinen kokemus taitojen ja haasteiden suhteen (Csikzentmihalyi 1990, 24)

KUVIO 1. Flow -kokemuksen kuvaaminen (Kosonen 1996)

Kuvassa on merkitty optimaalinen kokemus taitojen ja haasteiden suhteen Csikzentmihalyin (1990) mukaan. Kokemuksena *flow* ei kuitenkaan ole pitkäaikainen, vaan motivaatiota on haettava myös muualta (Kosonen 1996, 56).

Toinen motivaatiotekijä on hallintaan ja pystyvyyteen liittyvät motiivit. Nämä motiivit korostuvat helposti, jos soittamista kontrolloidaan esimerkiksi tutkinnoilla ja muilla suoritusmerkinnöillä. Tutkinnot voivat olla oppilaan kannalta myös rasite, koska soittaminen on vapaaehtoista harrastamista. Suorittamiseen liittyvät motiivit voivat liittyä johonkin käsitteelliseen, kuten kannustus ja kehu vanhemmilta sekä kavereilta. (Kosonen 1996, 58.) Useissa musiikkioppilaitoksissa on suorituskeskeinen ilmapiiri ja se voi vaikuttaa joissain tapauksissa oppimiseen negatiivisesti. Opettajalla on ratkaiseva rooli positiivisten motiivien luomiseksi ja ylläpitämiseksi. Tällainen motiivi auttaa oppilasta pitämään yllä omaa tasoaan ja kehittymään yhä paremmaksi.

Kolmas motivaatiotekijä on vuorovaikutus. Motivaatiota ajateltaessa vuorovaikutusta esiintyy monella tavalla. Mallivaikutuksessa soittajalla on idoli tai muuten esimerkkiä näyttävä soittaja, joka motivoi nuorta olemaan samanlainen kuin ihailemansa soittaja (vrt. Kosonen 1996). Tässä mielessä opettajalla on taas tärkeä rooli. Näyttämällä esimerkkiä omalla harjoittelulla ja esiintymisellä opettajalla on mahdollisuus oppilasta motivoitumaan ja soittaminen voi jatkua vuosikausia.

Vuorovaikutus on myös ollut tämän tutkimuksen yksi lähtökohdista, sillä soittoharrastuksen jatkumiseen vaikuttaa suuresti opettajan ja oppilaan välinen vuorovaikutus. Opettaja on innoittaja ja toiselta ääreläidältä myös innoituksen lannistaja. Soitonopettaja on läsnä tiiviisti koko oppilaan soittouran ajan, mutta onko hänen lisäksi vaikutusta myös omalla luokan- tai musiikinopettajalla?

4 AIKAISEMMAT TUTKIMUKSET

Aiheeni käsittelee musiikkiluokkalaisuuden vaikutusta soittomotivaatioon, jonka tutkimuksellinen tieto on vähäistä. Materiaalia on kertynyt vuosien saatossa paljonkin ja musiikkiluokkia on käytetty vertailukohtina muissa tutkimusaiheissa, kuten Saira Heikkisen pro gradu -tutkielma *Yläasteen musiikkiluokkien ja musiikkioppilaitosten välinen yhteistyö musiikinopettajan näkökulmasta* (1996). Kohteena ei siis varsinaisesti ole ollut musiikkiluokkatoiminta.

Musiikin motivaatiota ja motivaatiota soittoharrastuksessa on tutkittu aiemminkin. Erja Kosonen on käsitellyt lisensiaattityössään *Soittamisen motivaatio varhaisnuorilla* (1996) nuorten soittomotivaatiota ja osa tutkimukseen osallistuneista nuorista kävi tutkimushetkellä musiikkiluokkaa. Tutkimustulokset viittasivat soittamisen olevan ”tyttövoittoinen” harrastus, joskin pojissa oli enemmän päämäärätietoisia ja ammattiin tähtääviä harrastajia (Kosonen 1996, 156). Instrumenttivalinnalla on myös näyttänyt olevan vaikutusta soittoharrastuksen jatkumiseen. Kosonen esittää tuloksissaan, että musiikkiluokalla olo ei vaikuta soittomotivaatioon yhtä paljon kuin soitonopettaja. Ja myös musiikkiluokkalaisten muu aktiivisuus musiikin saralla vaikuttaa positiivisesti heidän soittomotivaatioon enemmän kuin musiikkiluokkalaisuus. (Kosonen 1996, 159.) Vaikuttaako sitten Lappeenrannan toimintamalli toisin?

Toinen Kososen tekemä tutkimus on hänen väitöskirjansa *Mitä mieltä on pianonsoitossa?: 13–15 -vuotiaiden pianonsoittajien kokemuksia musiikkiharrastuksestaan*, joka käsittelee nimensä mukaisesti pianonsoiton motivaatiota. Tässäkin tutkimuksessa osa kyselyyn vastanneista oli musiikkiluokkaa käyviä, mutta heitä ei

ole eritelty tuloksissa. Näin ollen tämä tutkimus ei ole lähtökohtaisesti yhtä oleellinen omaa tutkimustani ajatellen kuin Kososen aikaisempi tutkimus.

Soittamisen motivaatiota on tutkittu myös ympäri maailmaa laajalti ja viimeisimpiä on australialainen tutkimus *Because I love playing my instrument : Young musicians' internalised motivation and self-regulated practising behavior* (Renwick 2008). Tutkimukseen osallistui 677 soitonopiskelijaa iältään 8 – 19 vuotta ja tarkoitus oli selvittää heidän sisäisiä motivaatiotekijöitään soittamiseen ja musiikin harrastamiseen. Tutkimuksessa kartoitettiin motivaatiota kahdessa vaiheessa. Ensimmäinen vaihe sisälsi kyselyn ja toisessa vaiheessa havainnointiin perustuva tutkimus, johon valikoitiin kyselyn perusteella neljä keskitason (intermediate-level) opiskelijaa. Toisessa vaiheessa videoitiin heidän kotiharjoitteluaan sekä seurattiin reaktioita videon näyttöhetkellä. Näitä tuloksia vertailtiin yhdessä haastattelujen kanssa. (Renwick 2008, vii–viii.)

Kuitenkin itse musiikkiluokkatoiminta sekä musiikkiluokkien vaikutus soittamisen motivaatioon on aihe, jota on Suomessa tutkittu yllättävän vähän, vaikka materiaalia on todella paljon. Motivaatiota sinänsä on tutkittu paljonkin. Muun muassa urheilupuolella motivaatiota käsitellään runsaasti. Se liittyy olennaisena osana harjoitteluun, kilpailusuorittamiseen ja kaikkeen menestykseen tähtäävään tekemiseen. Yläkouluikäisen sekä soittoa jo päämäärätietoisesti harrastavien menetit ovat lähellä urheilijoita.

5 TUTKIMUSASETELMA

5.1 Tutkimusongelman rajausta ja eettisyys

Miten musiikkiluokkaisuus vaikuttaa soittamisen motivaatioon Lappeenrannan musiikkiluokilla? Vaikuttaako musiikkiopiston kanssa tehtävä yhteistyö harrastamiseen positiivisesti? Onko oppilaiden oma into soittamista kohtaan tärkein tekijä soittoharrastuksen jatkumiseen? Miten musiikkiluokkaisuus näkyy soittoharrastuksessa vai näkyykö se ollenkaan? Musiikkiluokkaisuuteen ja soittamisen motivaatioon liittyy todella monia osa-alueita, joita voisi tutkia enemmänkin. Kyselytutkimuksen lisäksi oli tarkoitus haastatella, tehdä vastaava tutkimus muille lähikuntien musiikki-luokkalaisille. Kuitenkin omassa työssä tehdyt havainnot muodostivat sen lopullisen suunnan.

Tutkimuksen kohteena olevista oppilaista yhdeksäsluokkalaisia ja heidän soittamistottumuksiaan ehdin seurata kahden lukuvuoden ajan. Kuudesluokkalaisiin olen tutustunut paremmin syksyn 2013 aikana, kun he siirtyivät yläkouluun. Kohteena oli siis yksi tunnettu ja yksi tuntematon ryhmä. Yhdeksäsluokkalaisten koulu-käyttäytymisen perusteella oletukseni oli se, ettei musiikkiluokalla ole vaikutusta siihen, kuka jatkaa soittamista ja kuka ei. Kuudesluokkalaisia en tuntenut, joten heille ei ollut ennako-oletuksia. Lisäksi oli musiikkiopistolaisia, joilla ei ole musiikki-luokkataustaa. Ennakkoon ajattelin heidän vastaavan motivaatio-kysymyksiin myönteisesti ja Kososen (1996) tutkimusta mukailleen. Tämä piti lopullisissa vastauksissa myös paikkansa.

Tutkimuksen eettisyyden kannalta mietin hetken ajan omien oppilaideni käyttöä tutkimuskohteena. Oppilaiden anonymiteetti on tärkeää, sillä työni tulevat todennäköisesti lukemaan myös oppilaita ennen opettaneet ja varmasti myös heidän huoltajansa. Muutamista avovastauksista on pääteltävissä vastauksen antanut oppilas, mutta heidän vastauksiaan käytän vain yleisluontoisesti ilman tunnistetietoja (esim. Vastaaaja 1).

5.2 Tutkimuksen kohderyhmä ja aineisto

Tutkimuksen kohderyhmä ovat lukuvuoden 2012 - 2013 ala- ja yläkoulun päättävät musiikkiluokat eli kuudes- (N=26) ja yhdeksäsluokkalaiset (N=17). Lisäksi kyselyssä on mukana vertailuryhmänä viisi Lappeenrannan Musiikkiopiston oppilasta, jotka eivät ole musiikkiluokalla. Heistä neljä kävi tutkimushetkellä kuudetta luokkaa ja yksi yhdeksättä. Musiikkiluokkalaiset tekivät tutkimuksen kahdessa erässä toukokuussa 2013 omilla kouluillaan allekirjoittaneen ohjauksessa ja musiikkiopistolaiset osallistuivat tutkimukseen kotoa käsin touko-heinäkuussa 2013. Tämä selittää osittain vertailuryhmän pienen koon.

Aineiston keruuta varten lähetin yläkoulun oppilaiden vanhemmille Wilman (sähköinen reissuvihko) kautta viestin ja saman viestin välitti myös alakoulun opettaja omien oppilaidensa vanhemmille. Musiikkiopiston osalta tiedon välitti eteenpäin opiston rehtori. Musiikkiopistolle lähetetystä viestistä on poistettu lause: *Mikäli lapsenne ei voi osallistua kyselyyn, ei siihen ole pakko osallistua*. Kysely oli heille vapaaehtoinen muutoinkin. (ks. LIITE 2). Tämän lauseen jääminen ala- ja yläkoulun oppilaiden tiedotteeseen ei vaikuttanut vastausmääriin. Kaikki koulussa sillä hetkellä olleet oppilaat vastasivat kyselyyn.

Kohderyhmä kattaa vuosiluokat hyvin. Kimpisen koulun Alakylän toimipisteessä oli kuudetta musiikkiluokkaa käyviä oppilaita kevätlukukaudella 2013 yhteensä 26, joista kyselyyn vastasi 25 musiikkiluokan oppilasta. Yksi musiikkiluokkalainen oli kyselyn aikaan poissa koulusta. Vastausprosentti alakoulun musiikkiluokkalaisista oli 96%. Yläkoululaisten osalta Armilan toimipisteen musiikkiluokkaa käyviä yhdeksäsluokkalaisia oli kevätlukukaudella 17 oppilasta ja kyselyyn vastasi 14 oppilasta. Kolme yhdeksännen musiikkiluokan oppilasta oli kyselyhetkellä poissa ja kaksi musiikkiluokan jo lopettanutta, mutta Armilan koulussa opiskelevaa, osallistui kyselyyn. Vastausprosentiksi muodostui näin 82%.

5.3 Metodologiset valinnat ja analyysin toteuttaminen

Kyselyn toteuttamiseen pohdin perinteisen paperikyselyn ja internetissä tehtävän kyselyn välillä. Lopullisen koostamisen kannalta päädyin toteuttamaan internet-kyselyn. Pohjana kyselylle on Erja Kososen lisensiaattitutkimuskysely, jota sitten rajasin hieman sekä täydensin muutamalla kohdentavalla kysymyksellä ja vaihtoehdolla, jotta ne sopisivat juuri Lappeenrantaan. Itse kyselyn toteutin Kyselynetti.com -sivustolla. Sieltä oli helppo tehdä kysymykset ja vastaukset tulivat helposti käsiteltävään muotoon.

Tulokset saatuani peilasin niitä kuudennen luokan opettajien näkemyksiin vastauksista sekä omiin näkemyksiini yhdeksännen luokan opiskeluaajasta yläkoulussa. Kyselytutkimukseni oli myös näin ollen laadullinen. Opettajien vastauksista ja mielipiteistä pyrin luomaan käsityksen siitä, onko käytössä oleva järjestelmä toimiva, vai pitäisikö sitä muuttaa jotenkin? Tämä vaikuttaa suoraan toimintamalleihin sekä tulevaan opetussuunnitelmaan, jonka suunnittelu alkaa keväällä 2014 musiikkiluokkien osalta.

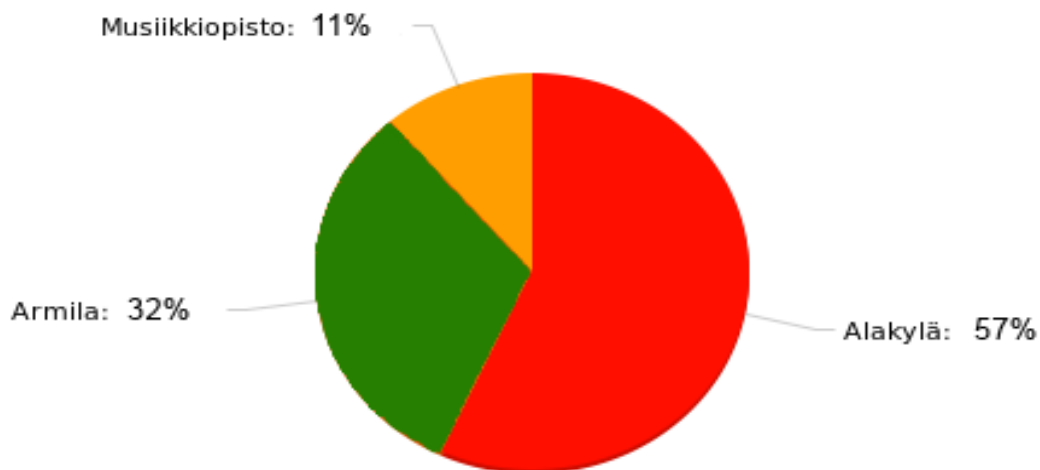
Analysoinnin kannalta aineiston käsittely oli seikka, jota tuli miettiä. Käsittelisinkö vastauksia kokonaisvastauksina vai käsittelisinkö yhdeksäs- ja kuudesluokkalaisten vastaukset erillisinä kokonaisuuksina, joita sitten vertailisin keskenään? Tuloksien oikeellisuuden kannalta päädyin yhdistelemään kahta edellä mainittua. Osa vastauksista olisi ollut liian selkeällä vuosiluokkajaolla tunnistettavissa, joten katsoin näiden vastausmateriaalien kohdalla yleisvastausten olevan parempia. Mielipiteet vaikuttavat aina ja itse tulos saattaa olla vastaajista riippuen olla hyvinkin erilainen.

Ohjauksen yhteydessä tuli myös ilmi seikka vastausryhmien vertailun tärkeydestä. Miten musiikkiluokkalaisten motivaationäkemykset peilautuivat eri kysymyksissä oman ikäryhmänsä ei-musiikkiluokkalaisiin?

6 TULOKSET

6.1 Taustatiedot

Kyselyyn vastasi yhteensä 48 oppilasta Alakylän koulusta, Armilan koulusta sekä Lappeenrannan Musiikkiopistosta. Näistä kuitenkin neljä musiikkiopiston oppilasta vastasi vain taustatieto-osioon, joten heidän tuloksiaan ei ole otettu huomioon lopullisissa vastaajamäärissä. Kokonaisvastaajamääräksi tuli näin ollen N=44. Vastaajista 31 (70%) oli tyttöjä ja 13 (30%) poikia. Musiikkiopiston oppilaita kokonaismäärästä oli viisi oppilasta, joista neljä oli alakoululaisia ja yksi yläkoululainen.

Kuvio 2. Vastanneiden jakautuminen koulujen ja opiston kesken (N=44)

Ikäjakaumaa katsoessa suurin osa vastaajista oli kuudesluokkalaisia (66%). Määrään vaikuttaa osin myös yhdeksäsluokkalaisten jo alun perin pieni luokkakoko, joka oli yläkoulun loppuun mennessä kutistunut entisestään. Lisäksi muutama oppilas oli poissa kyselypäivänä.

Musiikin valinnaisuutta kysyttäessä kaikilla neljällä Musiikkiopiston alakoulun oppilaalla oli musiikki valinnaisaineena koulussa. Musiikkiopiston yläkoulun oppilaalla musiikki ei kuulunut valinnaisaineisiin. Musiikkiluokkalaisilta valinnaisuutta ei kysytty, sillä heidän kohdallaan musiikki on jo valinnaisaineena.

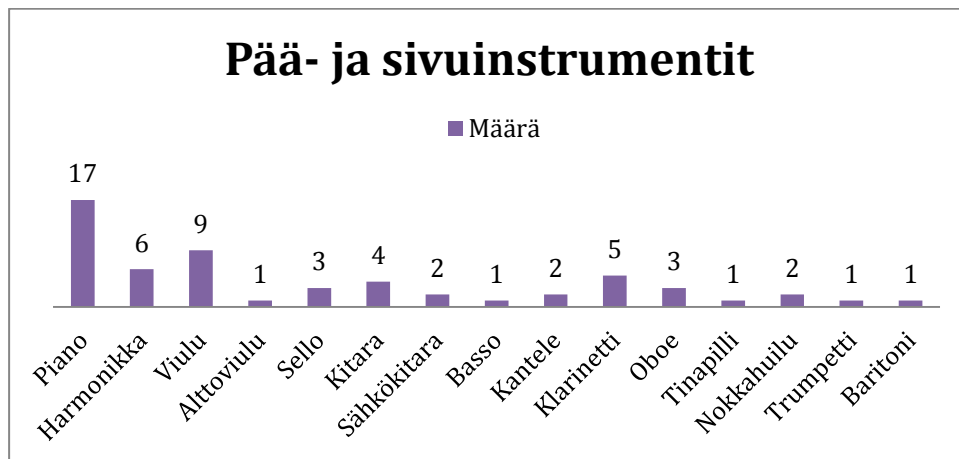
Vanhempien ammatteja kysyttäessä ilmeni vastaustilanteessa seikka, joka aiheutti ihmetystä. Suurimmalla osalla oppilaista ei ole käsitystä omien vanhempien ammatista tai koulutustasosta. Avustuksellani vastaukset kuitenkin löytyivät. Vanhempien koulutuksella tai taustoilla ei kuitenkaan näyttänyt olevan merkitystä musiikkiluokille hakemiseen. Tämä seikka vahvistaa käsitystä siitä, että musiikkiluokkatoiminta kuuluu kaikille tulotasosta riippumatta.

Vastaajien perheessä oli vastaajan lisäksi suurimmalla osalla (84%) enemmän kuin yksi lapsi. Sisarusten musiikkiluokkataustaa kysyttäessä kolme viidestä vastasi, ettei sisaruksia ole musiikkiluokilla. Tämä luku sisältää myös sellaiset oppilaat, joiden sisarukset ovat jo lähteneet musiikkiluokilta. Kahdeksalla vastanneella on yksi tai useampi sisarus musiikkiluokilla.

6.2 Musiikki ja harrastukset

Ennako-oletusten, havainnointien sekä tulosten perusteella vallitsevat musiikkityylit ovat vastaajien suosiossa. Musiikkityyleistä elokuva- ja viihdemusiikki oli suosittua (93% piti paljon tai jonkin verran), mutta pop-musiikkia kuunteli mielellään lähes 96% vastaajista, mikä on ikärakenne huomioon ottaen täysin oletettu tulos. Lukuun ottamatta elokuva- ja viihdemusiikkia kaikki vaihtoehdot jakautuivat neljän tai viiden vaihtoehdon välille.

Kaikki vastaajat soittavat tai ovat soittaneet klassista instrumenttia musiikkiopistossa. Vaikka soitinten joukossa on myös sähkökitara sekä basso, oli niiden soittajilla on jokin klassinen instrumentti toisena soittimena. Suosituin soitin oli piano, joka oli 17 vastaajan soitin (N=44). Toisena tuli viulu, jonka oli valinnut soittimekseen yhdeksän vastaajaa. Kolmanneksi yleisin soitin oli harmonikka (6 vastaajaa), jonka suosio yllätti minut. Muutoin soitinten jakautuminen soittajittain oli tasaista. Pianistien huomattava ero muihin soittajiin selittyy sivuinstrumentti-valinnoilla. Monille solististen soitinten soittajille, kuten puhaltajat ja jousisoittajat, suositellaan sointusoitinta (harmonikka, piano) sivuinstrumentiksi ja päinvastoin.

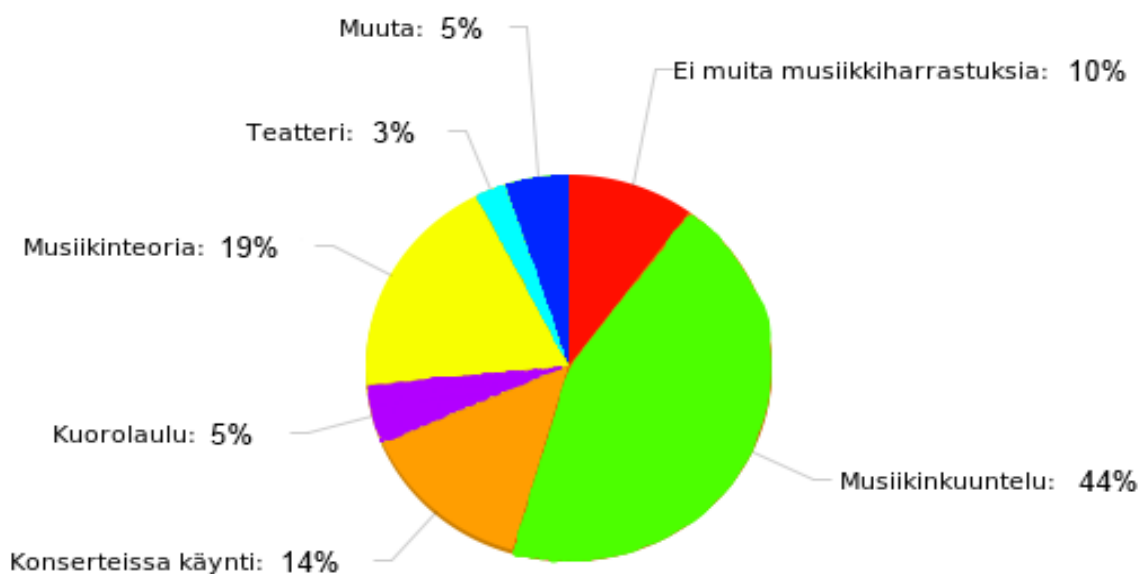
Kuvio 3. Pää- ja sivuinstrumentteina soitettut soittimet. (N=44)

Koska kaikilla vastanneilla oli jokin klassinen instrumentti, mielenkiintoni kohdistui klassisen musiikin vastauksiin. Kokonaisvastanneista tasan neljännes kertoi, ettei pidä klassisesta musiikista lainkaan ja kolmasosa (36%) kertoi pitävänsä siitä vain hieman. Musiikkiluokkalaisista ikäryhmittäin tarkasteltuna 18 (N=25) oppilasta kuudes-luokkalaisista ei pitänyt tai piti vain vähän klassisesta musiikista. Yhdeksäs-luokkalaisista vastaava määrä oli seitsemän (N=14) oppilasta. Musiikkiopistolaisista kaksi (N=5) kertoi samaa. Loput kolme pitivät joko paljon tai erittäin paljon klassisesta musiikista.

Bändien ja artistien osalta tämän hetken suosituimmat nousivat esiin vastauksissa. Suomalaisista suosituimpia olivat Antti Tuisku, Robin, Isaac Elliot sekä Cheek. Ulkomaisista artisteista Justin Bieber ja One Direction olivat suosituimpien joukossa. Vastaajien iän perusteella Robin ja Isaac Elliot olivat alakoululaisten suosiossa, kun taas Antti Tuisku oli tasaisesti molempien ikäryhmien suosion kohteena. Ulkomainen pop- ja disco-musiikki viehättivät monia. Eniten vastauksia sai kuitenkin sana ”monia”. Samoin suurin osa vastaajista kuunteli enemmän kuin yhtä artistia tai bändiä. Tämän perusteella voi sanoa vastaajien musiikkimaun olevan monipuolinen ja ei myöskään yhteen musiikkityyliin sitoutunut.

Muista harrastuksista esiin nousi liikunta ja ennen kaikkea ryhmäliikunta. Tanssi, salibandy, jalkapallo ja sirkus ovat suosituimmat ryhmälajit. Yksilölajeista on lenkkeily ja ratsastus olivat kärjessä. Muita harrastuksia olivat muun muassa piirtäminen, partio, kavereiden kanssa oleilua ja tietokoneella oloa. Lisäksi yksi vastaaja ilmoitti, ettei harrasta *muuta maksullista*. Ilahduttavaa oli vastaajien joukossa näkynyt tietokoneen käytön vähäisyys. Toisaalta omien havaintojeni perusteella tietokoneen sijaan käytetään matkapuhelinta yhä useammin pelivälineenä. Tämä voi osaltaan selittää tuloksia.

Muita musiikkiharrastuksia kysyttäessä vastausjakauma oli seuraava:

Kuvio 4. Muut musiikkiharrastukset (N=44)

Muuta -osan vastaukset olivat jalkapallo, eläimet, kotona laulaminen sekä pikkusiskolle koulussa opittujen laulujen opettaminen.

Kaiken kaikkiaan niin musiikkiluokkalaiset kuin pelkät musiikkiopistolaiset harrastavat musiikkia monipuolisesti. Teatterikäyntien vähyys voi osin johtua kaupungin teatteritarjonnasta. Nuorille suunnattuja tai nuoria kiinnostavia näytelmiä ja musikaaleja ei ole paljon tarjolla. Yhdeksäsluokkalaisista ei yksikään käynyt teatterissa harrastuksena. Tärkeimpänä musiikkiharrastuksena he pitivät musiikin kuuntelua, jota harrasti 57% yhdeksäsluokkalaisista musiikkiluokkalaisista. Lappeenrannan kaupungin tarjoama K9-kortti (ks. luku 2.5.4) ei myöskään ole lisännyt kulttuuriharrastusta yhdeksäsluokkalaisten keskuudessa, mikä on valitettavaa.

Soittoharrastuksen näkymistä musiikkiluokalla mitattiin neljällä väittämällä. Väittämät ovat seuraavat: kuulun orkesteriin, opettaja huomioi soittimeni laulujen sovituksissa, saan esiintyä koulun juhlissa, saan esiintyä musiikkiluokkien konsertissa ja lisäkenttä. Noin kolmasosa vastaajista (37%) kertoi saavansa esiintyä musiikkiluokkien konserteissa. Lisäksi 11 vastaajaa (N=44) kuuluu orkesteriin. Tässä tapauksessa viitataan musiikkiluokkalaisista koottuun orkesteriin, joka toimii kerhona alakoulun ajan. Vain neljä vastaajaa kertoi opettajan huomioivan soittimensa laulujen sovituksissa. Näistä vastaajista kolme oli kuudesluokkalaisia ja yksi yhdeksäsluokkalainen.

6.3 Soittaminen

Kaikista vastanneista (N=44) vain kahdeksan ilmoitti lopettaneensa soittoharrastuksen kokonaan. On myös huomioitavaa, että nämä kahdeksan ovat yhdeksännen musiikkiluokan oppilaita ja heistäkin kolme soittaa edelleen omaksi ilokseen. Kaikki kuudennen musiikkiluokan oppilaat soittivat kyselyn aikaan. Yksi kuudesluokkalainen vaihtaa instrumenttia syksyllä. Muutoin he kaikki jatkavat soittamista myös yläkoulussa.

19 vastaajaa kertoi soittamisen olevan vain yksi monista harrastuksista. Tärkeimmäksi harrastukseksi soittamisen nimesi seitsemän vastaajaa.

16. Onko soittaminen (tai oliko silloin kun soitit) harrastuksistasi:

	16. Onko soittaminen (tai oliko silloin kun soitit) harrastuksistasi:			Total
	Vain yksi monista	Yksi tärkeimmistä	Tärkein harrastukseni	
	Alakylä	13	7	
3. Koulu Armila	5	8	1	14
Musiikkiopisto	1	3	1	5
Total	19	18	7	44

Kuvio 5. Harrastamisen tärkeys vastaajien kesken (N=44)

Ikäryhmien välinen vertailu osoittaa yläkoululaisten osalta soittoharrastuksen olevan yksi tärkeimmistä (8 vastaajaa). Alakoululaisten osalta tulos oli odotetun kaltainen. Alakoulussa on tyypillistä, että harrastuksia on useampia ja yläkoulun aikana tulisi päättää, mihin painottaa harrastuksensa tulevaisuudessa. Tämän huomaa myös ikävertailussa. Viisi vastaajaa, jotka kaikki olivat alakoululaisia, piti soittamista tärkeimpänä harrastuksenaan.

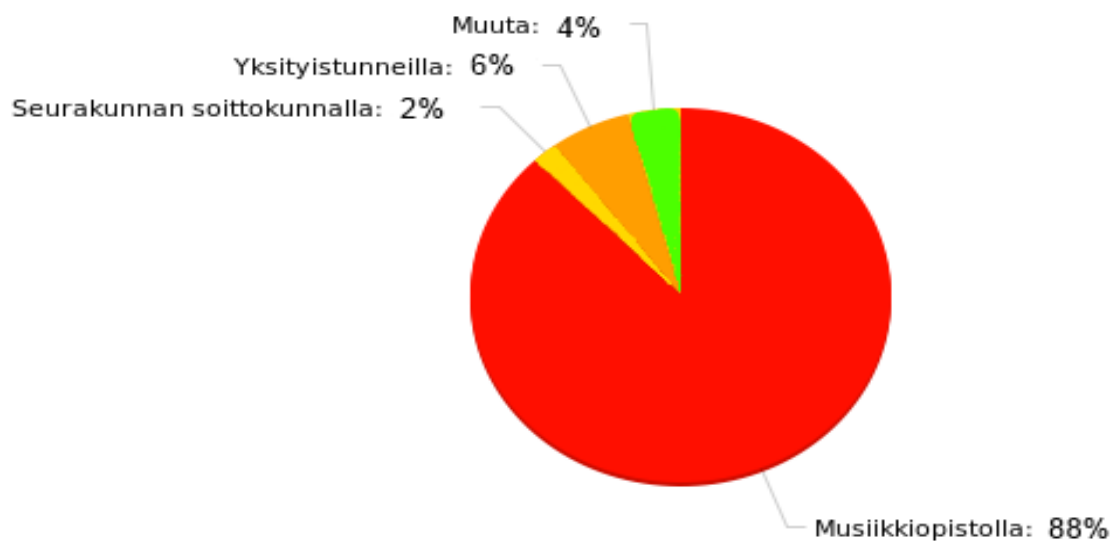
16. Onko soittaminen (tai oliko silloin kun soitit) harrastuksistasi:

	16. Onko soittaminen (tai oliko silloin kun soitit) harrastuksistasi:			Total
	Vain yksi monista	Yksi tärkeimmistä	Tärkein harrastukseni	
	11	1	0	
12	7	5	1	13
1. Ikä 13	6	5	4	15
15	1	4	2	7
16	4	4	0	8
Total	19	18	7	44

Kuvio 6. Ikäryhmien välinen vertailu harrastamisen tärkeydessä (N=44)

Harrastusvalintoja tehdessä musiikkiluokkalaisuuden vaikutus korostuu. Soittamista on helpompi jatkaa, kun on samanhenkisiä ympärillä. Vastausten perusteella myös soitinvalinnalla on merkitystä soittoharrastuksen tärkeyteen. Pianistien ja viulistien keskuudessa soittaminen ei ollut niin tärkeää kuin esimerkiksi puhallinsoittajien tai harmonikan.

Suurin osa (88%) vastaajista kävi soittotunneilla Lappeenrannan Musiikkiopistossa. Seurakunnan soittokunnalla kävi yksi vastaaja ja kaksi vastaajaa (itse opiskelu, koulussa) opiskeli kohdassa Muuta. Taidekoulu Estradi on lappeenrantalaisnuorten suosiossa, mutta vastaajista siellä ei käynyt soittotunneilla kukaan. Samoin oli Etelä-Karjalan Kansanopiston kanssa.

Kuvio 7. Soittotunneilla käyntien jakautuneisuus paikoittain (N=44)

Soittoharjoittelusta positiivinen tulos oli ahkeruudessa. Vastaajista 19 kertoi harjoittelevansa 2–4 päivänä viikossa. Kerran viikossa harjoittelijoita oli 13 ja lähes joka päivä soitti kymmenen oppilasta. Vain kaksi ilmoitti soittavansa harvemmin. Harjoitteluaika oli keskimäärin puoli tuntia. Alle puoli tuntia ja noin puoli tuntia

harjoittelua oli 37:lla soittajalla. Puoli tuntia päivässä on usein soittajien ensimmäisten vuosien harjoittelusuositus. Taitojen ja kappaleiden vaatimusten kasvaessa myös harjoittelun määrän tulisi lisääntyä (Piippo-Fair 2013). Tämän ovat myös vastaajat huomanneet sillä neljä vastausta kertoi, ettei harjoittele tarpeeksi tai menestys on vaihtelevaa. Positiivinen tulos oli 15 oppilaan harjoittelu myös lomaaikoina. Heistä yhdeksän oli kuudesluokkalaisia ja kolme yhdeksäsluokkalaisia. Musiikkiopistolaisista lomilla harjoitteli kolme oppilasta.

Oppilaiden tavoitteita kysyttäessä 16 oppilasta vastasi päätavoitteikseen kurssitutkintojen suorittamisen sekä halun oppia soittamaan niin, että taidoista olisi hyötyä myöhemmin. Vastaajissa oli vaihtelua vaikka määrä oli sama. Neljä oppilasta vastasi harkitsevansa tai tähtäävänsä musiikkialan ammattiin. Ne oppilaat, jotka olivat ajatelleet lopettavansa soittamisen lähiaikoina tai kokonaan olivat pääosin kuudesluokkalaisia. Kukaan yhdeksäsluokkalaisista ei halunnut lopettaa kokonaan. Vastaukseen *En osaa sanoa* sisältyi myös jo soittamisen lopettaneet yhdeksäsluokkalaiset. Kaksi yhdeksäsluokkalaista (N=14) harkitsi lopettavansa soittamisen. Musiikkiopiston oppilaista kukaan ei harkinnut soittamisen lopettamista, vaan päinvastoin harkitsivat jatkavansa sitä mahdollisimman pitkälle.

6.4 Motivaatio soittamisessa

Sekä sisäistä että ulkoista motivaatiota käsittelevät kysymykset antoivat paljon suorita vastauksia. Oppilaille oli tärkeää omien taitojen karttuminen, joka on hyvä esimerkki hallinta ja pystyvyys -motiivista (ks. luku 3.4). Yllättävä piirre, joka ilmeni vastauksissa, oli musiikinopettajan kannustamisen tärkeys soitonopettajan kannustuksen rinnalla. Tuloksellisesti se oli näkemyksiä avartava ja musiikinopettajan tulisi huomioida tämä opetustyössään.

Sisäistä motivaatiota käsittelevät väittämät antoivat tuloksellisesti oletuksiani tukevia väittämiä. 16 (43%) vastaajaa kertoi pitävän enimmäkseen paikkansa sen, että soittaminen on mukava tapa rentoutua. Samoin suurin osa vastaajista kertoi esiintyvänsä mielellään. Oma halu soittamiseen on yhteisissä tuloksissa merkittävä. $\frac{3}{4}$ (78%) vastaajista oli sitä mieltä, että vanhempien miellyttäminen ei ole motivaatiotekijä soittamiselle.

Musiikkiluokkalaisille yhteinen tekijä vastauksissa oli se, etteivät he tunteneet kilpailua toistensa kanssa. Kuudesluokkalaisista peräti 92% vastasi, ettei vertaile taitojaan kavereiden kanssa. Yhdeksäsluokkalaisista (N=8) vain yksi vastaaja koki, että vertailee taitojaan toisten kanssa.

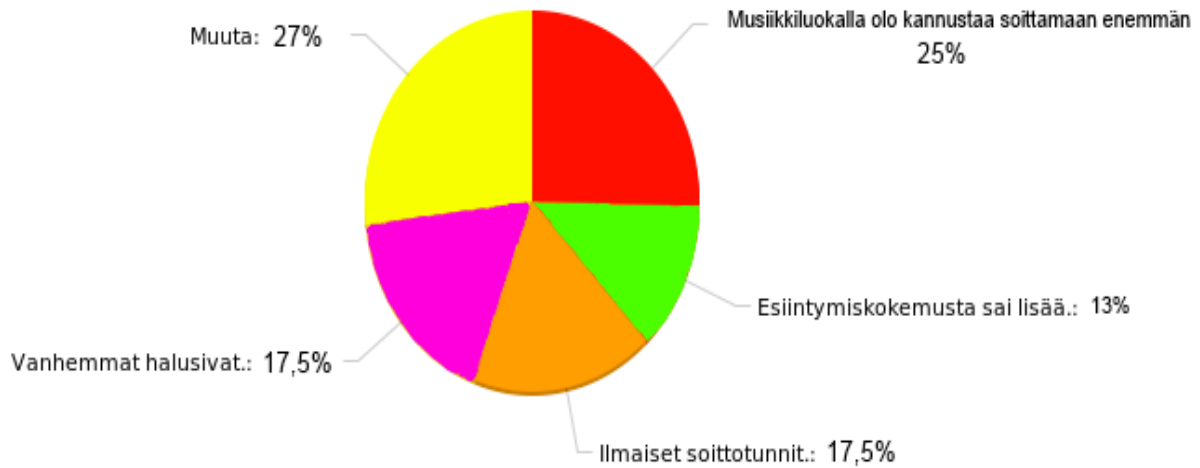
Ulkoisia ja sisäisiä motivaatiotekijöitä kysyttäessä ja tutkittaessa oma kiinnostus soittamiseen sekä mieluisat soittokappaleet olivat avainasemassa. Monipuolista ohjelmistoa ei pidetty läheskään yhtä tärkeänä. Peräti 30 (N=38) vastaajaa kertoi, ettei pidä tärkeänä eri vuosisatojen musiikin oppimista. Tämä seikka tukee aiempia vastauksia esimerkiksi klassisen musiikin tai kansanmusiikin merkityksestä soittoharrastuksessa ja omassa musiikkimaussa. 24 vastaajaa piti ulkoisia motivaatiotekijöitä mitattaessa tärkeänä soittoläksyjen osaamista ennen tuntia. Avovastaukset tukevat tulosta, sillä siellä on mainittu uuden kappaleen opettelu aiheuttavan jonkin verran paineita. Kolme vastaajaa taas ei osannut sanoa, oliko asialla merkitystä heidän motivaatioonsa.

6.5 Musiikkiluokkalaisuus

Kahdeksalla vastanneella (N=38) on yksi tai useampi sisarus musiikkiluokilla. Suullisina vastauksina tuli myös tieto, että useammalla vastaajalla on musiikkiluokat käyneitä sisaruksia. Tämä asia jäi kyselyä tehtäessä huomioimatta. Niinpä suulliset vastaukset ovat mukana tuloksissa.

Musiikkiluokalle pyrkimiseen vaikutti monta seikkaa. Neljännes vastauksista kertoi pääsyyn hakuun olevan sen, että musiikkiluokalla olo kannustaa soittamaan enemmän. Lisää esiintymiskokemusta koki saavansa kahdeksan vastaajaa. Ilmaisia soittotunteja sekä vanhempien toiveesta musiikkiluokille hakeneita oli 11 vastaajaa kumpaankin. Lisäkentän vastauksista esiin nousivat oma halu, kavereiden hakeminen sekä halu päästä pois entisestä koulusta. Yksi syy oli myös se, että musiikinteorian opiskelu on järjestetty kouluaikaan.

Merkittäväksi hakuseikaksi nousi halu päästä pois entisestä koulusta. Musiikkiluokka voi olla keino päästä pois tilanteesta tai vanhasta koulusta, jossa oppilas on joutunut kiusaamisen kohteeksi. Tämän oli mainittu yhdessä vastauksessa, joka sisältyy kohtaan Muuta alla olevassa kuviossa. Samankaltaisia vastauksia on saatu myös nykyisten alaluokkien opettajilta. Myös heillä on oppilaina sellaisia, jotka hakeutuivat musiikkiluokille kiusaamisen seurauksena.

Kuvio 8. Syyt hakea musiikkiluokalle (N=38)

Mitä musiikkiluokkalaisuus sinulle merkitsee? Ei mitään, ei mitään enää, ei mitään erityistä. Siinä oli muutamia negatiivisia vastauksia. Yhdeksäsluokkalaisista osa oli kokenut musiikkiluokkatoiminnan olleen alakoulussa mukavampaa, mutta yläkoulussa tason pudonneen rajusti.

”Ei olla opittu yläasteella mitään uutta, ala-asteella oli todella kivaa olla musiikkiluokkalainen, koska kaikki halusivat olla siellä ja olivat innostuneita ja opettajat olivat kivoja. Nykyään opettajat eivät vaadi meiltä riittävästi ja kaikki esiintymiset menevät sen takia täysin mönkään.” (Vastaja 1)

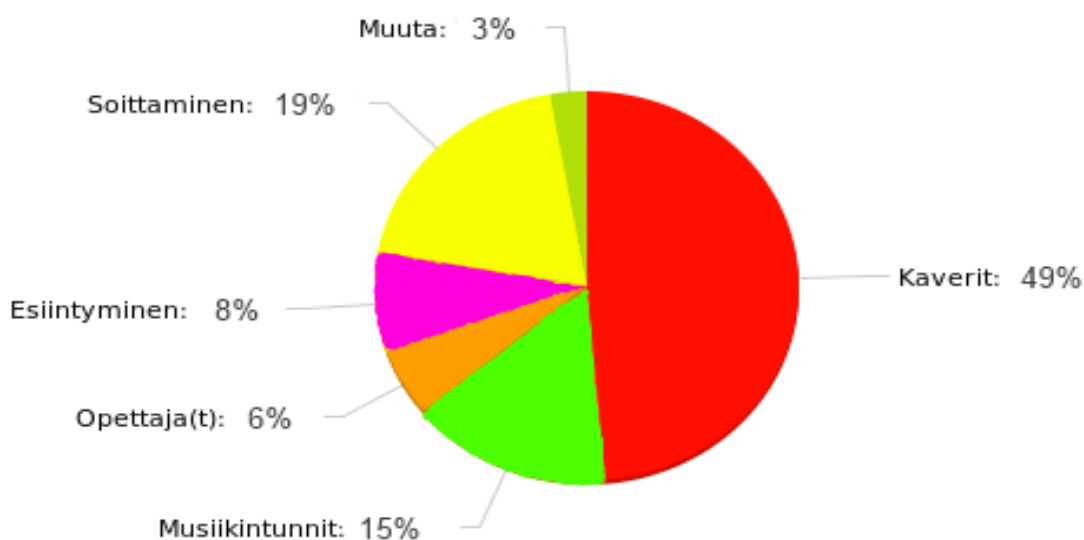
Heillä oli yläkoulun aikana yhteensä kaksi opetustyylyiltään täysin erilaista opettajaa. Kuudesluokkalaisten vastauksissa oli havaittavissa samankaltaisia vastauksia. Myös heillä on ollut alakoulun aikana huomattavasti vaihtuvuutta opettajissa. Kolme opettajaa neljän vuoden aikana on suuri vaihtuvuus ja aiheuttaa myös jonkin verran epävarmuutta tulevista.

Positiivissa tuloksissa esiin nousi useita merkityksiä olla musiikkiluokkalainen. Useammassa vastauksessa tuli ilmi kuuluvuus erilaiseen yhteisöön. Eräs vastaaja oli vastannut seuraavasti:

”Se on minulle todella tärkeää, sillä kaikki eivät todellakaan pääse tänne.” (Vastaja 29)

Musiikkiluokalla saa tuntea itsensä tärkeäksi ja erilaiseksi. Myös rakkaus musiikkiin on iso osa musiikkiluokkaisuuden merkityksistä.

Musiikkiluokalla on mukavinta vastanneiden (N=38) mielestä moni asia. Lähes puolet piti kavereita mukavimpana asiana. Soittamisen kannalla oli 19,4% vastaajista. Nämä kaksi olivat myös omissa oletuksissani. Esiintymistä piti mukavimpana vain kuusi vastaajaa, mikä oli hieman yllättävää. Opettajan näkökulmasta tässä on kehittämisen paikka. Yhden vastaajan mielestä myös suuttumaton ja kärsivällinen soitonopettaja oli mukavinta.

Kuvio 9. Mukavinta musiikkiluokalla olossa. (N=38)

Musiikkiluokkatoimintaa arvioidessaan vastaajat olivat kriittisiä ja arvioivat hyvin toimintaa. Vastaajista runsas $\frac{3}{4}$ (77%) piti musiikkiluokkien opetusta laadukkaana. Myös konserttitoimintaa pidettiin sopivana määrällisesti. Viime keväänä vastaajat katsoivat Lappeenrannan kaupungin tukevan musiikkiluokkalaisia. Tilanne on tänä

syksynä saattanut hieman muuttua, kaupungin säästökeskusteluja seuratessa. Noin $\frac{3}{4}$ (71%) vastaajista (N=39) piti yhteistyötä musiikkiopiston kanssa toimivana. Ilahduttavaa oli myös huomata 41%:n pitävän musiikkiluokkalaisuutta musiikkiopintoja edistävänä toimintana.

Luokkien välillä vastauksissa oli jonkin verran eroja. Yhdeksäsluokkalaisten vastaukset olivat pääosin kolmea ensimmäistä vaihtoehtoa (ei pidä paikkansa, pitää harvoin paikkansa, pitää enimmäkseen paikkansa). Kuudesluokkalaisilla vastaukset olivat taas kolme jälkimmäistä (pitää harvoin paikkansa, pitää enimmäkseen paikkansa, pitää täysin paikkansa). En osaa sanoa vastauksia tuli vain muutamia.

6.6 Soittamisen/musiikkiluokan lopettaneet musiikkiluokkalaiset

Kyselyä tehtäessä yhdeksännen luokan oppilaista musiikkiluokan tai soittamisen oli lopettanut yhdeksän oppilasta. Kolme kuitenkin jatkoi soittamista omaksi ilokseen. Mikä tuloksissa yllätti, oli se, että myös kuudesluokkalaisissa oli kymmenen vastaajaa, jotka olivat lopettamassa musiikkiluokan. Heistä sen on kuitenkin tehnyt vain yksi oppilas syksyllä 2013. Vastaaja ei kokenut olevansa osa yhteisöä ja musiikkiluokkatoiminnan olevan häntä varten. Keskusteltuani vastaajan kanssa puolsin lopettamispäätöstä opettajan ominaisuudessa. Suurin syy musiikkiluokan lopettamiseen oli soittamisen innon loppuminen. Kolme vastaajaa kertoi lopettaneensa sekä kuorolaulun että harrastusvalinnan takia. Vastaajat eivät olleet samoja. Kenelläkään yhdeksäsluokkalaisella lopettamisen syy ei ollut kuitenkaan koulunkäyntivaikeudet, mikä on aina positiivista. Yksi vastaaja kertoi syyksi peruskoulun loppumisen. Kuudesluokkalaisista lopettamista pohtineista yksi vastaaja kertoi tähän kouluvaikeudet. Muutoin syitä olivat soittoinnostuksen vähäisyys, kuorolauluinnostuksen vähyys sekä harrastusvalinnat.

Kysymyksessä 33 tiedusteltiin soittamiseen liittyviä väittämiä harrastamisen aikana. Vastausten perusteella voidaan todeta riittävän taitotason saavuttaminen ja pidemmälle tähtäämisen lopettamisen olevan monille se piste, missä soittoharrastuksen jatkumisesta mietittiin. Tässä yhteydessä puhutaan päätöksestä, jolla vaikutetaan harrastamisen vakavuuteen; jatketaanko harrastamista ammattiopintoihin tähtäävästi vai pitäydytäänkö omaksi ilokseen soittamisessa.

6.7 Avokysymykset

Avokysymyksiä oli kolme ja niissä kysyttiin vastaajien soittotoiveista, parasta asiaa sekä ikävintä asiaa soittamisessa. Näiden vastausten avulla toivon saavani vinkkejä omaan opetustyöhön sekä auttamaan Lappeenrannan musiikkiluokkatoimintaa kehittymään yhä enemmän.

6.7.1 Millaista musiikkia haluaisit (halusit) oppia soittamaan?

Lähes puolet vastaajista kertoi haluavansa soittaa kaikkea tai nykyaikaista musiikkia. Muutama vastaaja oli täsmentänyt vastauksen populaarimusiikiksi. Vastaaja 10 kertoi toiveistaan seuraavasti:

”Haluaisin soittaa hienoja pianoteoksia, mutta ne ovat liian hankalia omalla soittimellani.”
(Vastaaja 10)

Tämä vastaus kiteyttää mielestäni hyvin yleisen mielipiteen. Vastaajilla on halukkuutta jatkuvaan kehitykseen ja on myös hienoa, että he haluavat soittaa ja kehittyä. Vain pari vastaajaa vastasi yleisesti kaikkeen: ei mitään. He olivat sekä musiikkiluokan että soittamisen lopettaneita. Muut vastaajat olivat avoimia

vaihtoeidoille. Esimerkiksi yksi vastaaja halusi oppia soittamaan countrya. Toiveiden monipuolisuus auttaa opettajia kehittämään materiaalia ja kertoo, että monipuolisen musiikin tuominen oppilaiden tietoisuuteen on hyväksi. Tästä on hyvänä esimerkkinä toista vuotta käytössä oleva konserttipassijärjestely. Jokaiselle musiikkiluokkalaiselle kuuluu syys- ja kevätlukukaudella yksi konserttikäynti klassisen musiikin osalta. Yleensä ne ovat Lappeenrannan kaupunginorkesterin konsertteja. Lisäksi heidän on käytävä vähintään kahdessa muussa konsertissa vuoden aikana.

6.7.2 Mikä soittamisessa on (oli) parasta?

Toisessa kysymyksessä kysyttiin parasta asiaa soittamisessa. Suosituimmat vastaukset olivat uuden oppiminen ja haasteiden nujertaminen. Vastauksista oli luettavissa, etteivät vastaajat pelänneet ryhtyä uuden harjoitteluun ja eivät myöskään pelänneet haastavia kappaleita. Uuden oppimisen yhteydessä voisi mainita vastauksen, jossa kerrottiin parhaan asian olevan erilaisten musiikinlajien oppiminen. Vastaaja oli kuudesluokkalainen, joten ikä huomioiden on vastaus ilahduttava. Jos nuorena perehtyy monipuolisesti eri musiikinlajeihin, saadaan meille monipuolisia muusikoita, jotka pystyvät tarvittaessa mukautumaan moneen.

”Kun siihen menee sisälle ja kaikki muu unohtuu ympäriltä ja kun osaa jonkun kappaleen oikein hyvin ja sormet vain kiittävät soittaessa.” (Vastaaja 40)

Yllä oleva vastaus on lähes täydellinen kuvaus *flow*-tilasta (ks. luku 3.4). Ne vastaajat, joiden mielestä soittaminen oli vastenmielistä eikä tuottanut iloa, olivat lopettaneet soittamisen kokonaan (N=2). Rentoutuminen, itse soittaminen ja suuttumaton soitonopettaja nimettiin myös parhaimmiksi asioiksi soittamisessa. Suuttumattoman soitonopettajan mainitseminen kertoo jo aiemmista tuloksista, joissa mainittiin

soitonopettajan tärkeys oppimisprosessissa ja motivaatiotekijänä. Opettajan esimerkki ja kärsivällisyys ovat auttaneet tätä vastaajaa eteenpäin opinnoissa.

Esiintyminen itsessään ei mainittu suoraan, mutta muutamassa vastauksessa viitattiin omien taitojen esittelyyn.

”Se että saa näyttää muille kuinka kivoja biisejä osaa soittaa.” (Vastaaja 10)

”Soittamisessa on parasta, että saan itse kuunnella mitä osaan itse. Ja voin opetella monet hyvät biisit ja se on mukavaa.” (Vastaaja 27)

Oli esiintyminen sitten omaksi iloksi tai muita ilahduttaakseen, nämä vastaajat nauttivat omien taitojensa havaitsemisesta ja esittelystä.

6.7.3 Mikä soittamisessa on (oli) ikävintä?

Vastaukset jakaantuivat tämän kysymyksen osalta paljon. 15 vastaajaa kertoi harjoitteluun ja läksyihin liittyvien asioiden olevan ikävintä, muun muassa harjoittelun aloittaminen. Harjoitteluun liitettiin paljon myös painostus sekä omasta että muiden taholta. Itsestä lähtevä painostus oli lähinnä kappaleiden oppimiseen liittyvää. Nopeasti oppiminen oli vastauksissa useasti mainittu. Vastauksista ei kuitenkaan pystynyt päättelemään, olivatko vastaajat turhautuneita ylipäättään siihen, etteivät opi nopeasti, vai harmittiko edistymisen hitaus muuten vain.

Toinen vastausryhmä, joka nousi esiin, olivat fyysiset haitat. Niska- ja selkäkivut mainittiin neljässä vastauksessa. Yhdessä vastauksessa oli selvitetty fyysinen haitta tarkasti.

”Soittamisessa on ikävää, että kun olen vielä puhallinsoittamisessa päätäni koskee kauheasti ja opettaja ei oikein auta mitenkään. Käskee vain hengittämään ja jatkaa sitten sekunnin päästä tuntia.” (Vastaaja 27)

Kasvavan nuoren soittoasentoon ja ergonomiaan tulisi puuttua jo varhain. Pahimmillaan siitä voi seurata pysyvä haitta. Tämä asettaa harjoittelulle rajoitteita, jotka taas vaikeuttavat edistymistä. Hyvä soittoasento ja puhaltajien tapauksessa ansatsi eli suuote ovat yksiä peruspilareita soittoharrastuksessa. Yllä mainitussa tapauksessa olisi hyvä, että vastaaja kertoisi painokkaammin ongelmistaan, jolloin voitaisiin soitonopettajan avulla katsoa tilanne uudelleen. Lappeenrannan Musiikkiopisto järjesti viime keväänä oppilailleen ergonomiakoulutusta, mutta toivoisin sen tulevan kiinteäksi osaksi soitonopetusta. Suunta on selkeästi oikea.

Musiikin teoria oli mainittu muutamassa vastauksessa, mutta uskon, että se koettaisiin huomattavasti enemmän epämieluisaksi, mikäli se olisi koulun ulkopuolella. Tällä hetkellä musiikin teoriasta Musiikin perusteet 1, 2 sekä 4 opetetaan koulussa. Musiikin perusteet 3 tulee käydä seitsemännen tai kahdeksannen luokan aikana musiikkiopistolla itsenäisesti.

Muutamassa vastauksessa ikävimmäksi asiaksi oli mainittu suoraan henkilö. Kyseessä on oletettavasti soitonopettaja. Todennäköisesti vastaajat eivät kokeneet opettajan sopivan juuri heille. Nämä vastaukset herättivät myös kysymyksen. Oliko asia otettu esille jo siinä vaiheessa, kun vastaajat vielä soittivat, vai onko tämän kyselyn vastaukset ensimmäinen kerta?

Jos vastauksissa voi olla positiivisia harmeja, niin seuraava vastaus on sellainen.

”Kun en osaa vielä hyvin soittaa ja haluaisin jo olla yhtä hyvä kuin esim. opettajani.”
(Vastaaja 41)

Tämä vastaus kertoo lähinnä siitä, että vastaajalla on tavoite, jota kohti hän pyrkii vaikka välillä tuleekin turhautumisen tunteita. Samalla se kertoo, että vastaaja ihailee soitonopettajaansa ja opettaja on selkeästi hänelle oikea valinta.

Vain muutama vastaus kertoi esiintymisen olevan epämieluisaa. Vastauksissa ei kuitenkaan eritelty, olivatko ne solistisia vai ryhmäesiintymisiä. Tämä oli yksi merkittävä tulos kyselyn osalta. Musiikkiluokat esiintyvät jatkuvasti ja oppilaat tottuvat näin esiintymiseen. Tarkoitus on myös kehittää konserttitoimintaa niin, että solistiset matineat tulevat entistä kiinteämmäksi osaksi musiikkiluokkatoimintaa.

7 POHDINTA

Musiikkiluokkalaisten asema Lappeenrannan musiikkiopistossa on merkittävä, sillä nämä ovat merkittävä osuus oppilaskannasta. On osittain musiikkiluokkien ansiota, että musiikkiopistossa on laaja ja osaava opettajakunta. Alussa musiikkiopistolla ei ollut edes omia tiloja, vaan opettajat kiersivät kouluilla. Musiikkiluokkalaisten lisätessä oppilasmäärää tuli tarve saada hyvät tilat kunnan soitonopetukselle. Nykyinen musiikkiopisto sisältää muiston tuosta alkuaikojen yhteistyöstä ja sen synnyttämästä hedelmällisestä musiikkityöstä Lappeenrannassa. Musiikkiopiston iso konserttisali on nimetty musiikkiluokkatoiminnan aloittaneen henkilön Pauli Helkiön mukaan.

Tutkimuksen luotettavuutta määritteli paljon aihe ja sen kohdentaminen. Tuloksilla oli vertailupohja Kososen (1996) tutkimuksen kanssa, mutta sen kohdentaminen Lappeenrantaan ja sen uniikkiin toimintamalliin toi uutta tietoa ja näkökulmaa olemassaolevaan tutkimukseen. Myös tutkimuksen tuominen tähän aikaan lisäsi tutkittavan tiedon tuoreutta. Musiikkiluokkalaisten osalta luotettavuutta lisäsi valvottu vastaustilanne, jossa olin itse paikalla. Tämä auttoi nuorempia vastaajia vaikeiden kohtien yli. Tutkimuksen validiuteen eli pätevyYTEEN ei vaikuttanut suuresti neljän vastaajan tuloksien hylkääminen, sillä he olivat musiikkiopistolaisia. Koska heidän vastauksensa jäivät taustatietoihin, ei vastauksilla näin ollen ollut myöskään tutkimuksellista merkitystä. Tutkimus suoritettiin musiikkiluokkalaisille toukokuussa 2013 kahden viimeisen kouluviikon aikana. Lähestyvä kesäloma saattoi vaikuttaa joidenkin vastaajien intoon vastata kyselyyn, mutta en usko sillä olleen vastauksien luotettavuuteen sekä validiuteen.

Kyselyä tehdessäni koin, ettei liian pitkä kysely innostaisi oppilaita vastaamaan siihen totuudenmukaisesti. Tästä syystä jätin muun muassa koulu- ja soitto-

menestykseen liittyvät kysymykset pois. Koulumenestykseen liittyvä kysymys oli turha, sillä olisin saanut tarvittavat tiedot opintosuhteereiltä tai itse Wilmasta. Soittomenestykseen liittyviä kysymyksiä en ottanut kyselyyn mukaan, sillä en halunnut arvottaa oppilaita heidän menestyksensä vaan mielipiteidensä takia. Tutkielman teko myös osaltaan kannusti säännöllisen tutkimuksen tekoon. Jos kysely toteutettaisiin vaikka viiden vuoden välein, olisi siitä pitkällä aikavälillä paljon hyötyä.

Opettajalta vaatii taitoa yhdistää motivoiva ja monipuolinen musiikinopetus nykyisen tuntikehyksen puitteissa. Varsinkin musiikkiluokkalaisille, joilla on monipuolinen instrumentaalinen osaaminen. Oppilaat osaavat soittaa omia instrumenttejaan äärimmäisen taitavasti, mutta ovat koulumaailmassa haluttomia tuomaan taitojaan esiin esimerkiksi luokan tai kuoron säestämisessä. Se on opettajalle toisaalta mahdollisuus. Tekemällä ja lisäämällä yhteistyötä musiikkiopiston kanssa on mahdollista saada oppilaille paljon myönteisiä mielikuvia kuoromusiikin ja instrumenttimusiikin yhdistämisestä suureksi kokonaisuudeksi, joka toimii ja on mielenkiintoista. Tämä vaatii opettajalta halua, aikaa ja ennen kaikkea heittäytymistä. Yhtenä onnistuneena esimerkkinä on luokkien omat konsertit keväisin musiikkiopistolla, jossa he esittelevät sekä solistisia että kuorollisia taitojaan. Yläkoulun osalta tämä toteutetaan keväällä 2014 yhtenä isona konserttina.

Syksyn 2013 aikana Lappeenrannan kaupunki on tehnyt säästölinjaukset. Tämä on osaltaan vaikuttanut sekä musiikkiluokkiin että musiikkiopistoon. Musiikkiluokkalaisille opetus on maksullista helmikuusta 2014 alkaen. Tämä koskee kaikkia musiikkiluokkalaisia. Myös musiikkiluokkalaisten matkakustannukset siirtyvät huoltajien maksettavaksi. Musiikkiopiston aloituspaikkojen määrästä on vielä epävarmuutta, mutta suurinumeroinen säästövelvoite tulee rajaamaan niitä jonkin

verran. Tammikuussa 2014 musiikkiluokkia opettavat opettajat sekä musiikkiopiston edustajat kokoontuvat pohtimaan yhdessä keinoja, jolla yhteistyötä voitaisiin jatkaa ja kehittää kaikkia auttaen ja hyödyttäen. Itse opettajana toivon yhteistyön jatkuvan, sillä on hienoa nähdä oppilaiden into omaa soitintaan kohtaan, kun saa säestää isoa oppilasmäärää koulun joulujuhlissa osana orkesteria.

Keskusteltuani muutaman vanhan musiikkiluokkalaisen kanssa, sain kuulla, että pääsykokeiden yhteydessä valittava soitin vaikuttaa paljon musiikilliseen motivaatioon. Mikäli lapsi aloittaessaan musiikkiluokan saa itselleen sopimattoman soittimen tai soittimen, jota hän ei ole halunnut, on soittamisen motivaatiota vaikea saada pidetyksi yllä pidempään kuin sinne pakolliseen, seitsemännen luokan kevääseen. Näissä tapauksissa laulaminen pelasti paljon tai sitten yläkouluun siirryttäessä tuli ajankohtaiseksi musiikkiluokan lopettaminen. Instrumentti ei siis kaikissa tapauksissa ole avain onneen. Jotkut tämän hetken yhdeksäsluokkalaisista ovat lopettaneet ensimmäisen soittimensa soittamisen. Osa on vaihtanut soittimen toiseen ja osa taas on keskittynyt muuhun harrastamiseen. Tämä viittasi siihen, että oma motivaatio soittamiseen on tärkeintä. Samalla soittaminen haastaa tämän aikakauden peruskoululaiset, joille osalle pitkän tähtäimen tavoitteellinen harrastaminen on haasteellista. Tulevaisuudessa oma motivaatio soittamiseen korostuu, sillä soittaminen muodostuu vapaaehtoiseksi kaikille musiikkiluokille hakeville, sillä vaikka hakuprosessi tapahtuu edelleen musiikkiopiston kautta, niin oppilaspaikan vastaanottaminen muodostuu vapaaehtoiseksi. Tällä ei toivottavasti ole vaikutusta soittoharrastuksen aloittaviin tai sitä jatkaviin.

Musiikkiluokka on paikka, josta muodostuu tiivis yhteisö. Se on korvaamaton tuki omalle musiikilliselle kehitykselle. Oppilaille on paikka, jossa samanhenkiset voivat jakaa samanlaisen näkemyksen sekä musiikilliset ideat. Ryhmät ovat usein

tyttövoittoisia, mutta poikien innostus on lisääntymässä. Lappeenranta on voimakkaasti profiloitunut urheilukaupungiksi, joka saattaa omalta osaltaan vaikuttaa erityisesti poikien harrastusvalintoihin. Soittimien osalta pianisteja on määrällisesti eniten. Heidän jälkeensä tulevat viulistit sekä haitaristit, joiden koulutus on Lappeenrannassa osoittautunut hyvin tulokselliseksi.

2000-luvulla alkanut koulujen bändisoitinopetus on tuonut lisää vaihtelua myös musiikkiluokkien toimintaan. Lappeenrannassa ei myöskään nokkahuilun soitto ole kuulunut musiikkiluokkien opetukseen ennen kuin vuonna 2013. Tämän pelättiin vievän oppilailta motivaatiota pois omasta soittimesta, mutta nykyisten opettajien palautteen perusteella se on päinvastoin lisännyt harjoittelua myös omalla soittimella. Opettajana pidän itse monipuolisesta opetuksesta ja musiikkiluokilla voidaan mielestäni hyödyntää sitä sulkematta pois muuta opetusta tai vähentämättä laadukasta kuorotoimintaa.

Musiikkiopistolaiset olivat vertailuryhmänä toimiva. Motivaatiotekijöitä kysyttäessä musiikkiopistolaiset vastasivat joko positiiviseen sävyyn tai sitten heidän vastauksensa myötäilivät musiikkiluokkalaisten vastauksia. Todennäköinen selitys on harrastuksen valikoituminen vapaaehtoisesti kaikilla vastanneilla. Musiikkiopistolaisten vastaukset vahvistivat omia ennako-oletuksiani Lappeenrannan musiikkiopiston opetuksen laatuun liittyen. Tulosten perusteella motivoivien ja työhönsä motivoituneiden opettajien ansiosta sekä musiikki-opistolaisten että musiikkiluokkalaisten motivaatio musiikkia ja soittamista kohtaan on hyvä.

Tämä työ antoi minulle paljon vastauksia ja oikeastaan myös neuvoja. Vaikka olen opettanut musiikkia jo muutaman vuoden, koin vastausten myötä monta *aha-elämystä*. Kyselyn myötä pystyn kehittämään työskentelyäni ja omalta osaltani

Lappeenrannan musiikkiluokkia toimimaan paremmin. Opettajana en koe olevani valmis, vaan haluaisin säilyttää työssäni lapsenomaisen uteliaisuuden ja halun jakaa tietoa. Tämä oli syy alkaa opettajaksi. Tämä kysely kertoo, että opettajana olen oikealla tiellä ja vastausten perusteella tunnen voivani kehittyä yhä paremmaksi.

8 LÄHTEET

Alakoulun musiikkiluokkaesite 2013. Kouvola. Osoitteessa:

http://www.kouvola.fi/material/attachments/sivistyksentoimiala/lastenjanuortenpalvelut/6DFNXzHoE/2lk_musiikkiluokkaesite_2013.pdf (Luettu 5.3.2013 klo 13.39)

Alakylän koulun opetussuunnitelma. (2010). Lappeenrannan kaupunki.

Armilan koulun opetussuunnitelma. (2010). Lappeenrannan kaupunki.

Csikszentmihalyi, M. (1990). *Flow: the psychology of optimal experience.* New York: Harper & Row cop.

Hakeminen musiikkiluokalle. (2013) Linnalan koulu. Imatra. Osoitteessa:

<http://194.251.35.222/Kiinteasivu.asp?KiinteasivuID=8630&NakymaID=367> (Luettu: 5.3.2013 klo 13.35)

Hanifi, R. (2005). *Itse tekeminen: Soitettu instrumentti vuosina 1981, 1991 ja 2002 tutkimuksessa Vapaa-ajan merkitys lisääntynyt.* (2005). Tilastokeskus.

Osoitteessa: http://www.stat.fi/til/vpa/2002/vpa_2002_2005-01-26_tie_001.html (Luettu: 5.3.2013 klo 14.59)

Hannikainen, M., Koskinen, A., Talka, A., Vesalainen, M.(toimikunta) (2009).

Musiikkia Lappeenrannassa: Lappeenrannan kaupunginorkesterin ja Lappeenrannan musiikkiopiston juhla- ja ohjelmakirja. Lappeenranta. Lappeenrannan musiikkiopisto.

Kaartinen, T. (2005). *Itsesäätelyvalmiudet musiikin opiskelussa.* Acta Universitatis Tamperensis 1125.

Kankaan koulun opetussuunnitelma. (2004). Kouvola kaupunki.

Keskustan koulun opetussuunnitelma. (2004). Kuusankosken kaupunki.

Keskustan koulun lukuvuosiedote: lukuvuosi 2012 -2013. Kouvola kaupunki.

Kosonen, E. (2001). *Mitä mieltä on pianonsoitossa?: 13-15-vuotiaiden pianonsoittajien kokemuksia musiikkiharrastuksestaan.* Jyväskylän Studies in the Arts 79.

Kosonen, E. (1996). *Soittamisen motivaatio varhaisnuorilla.* Jyväskylän yliopisto. Musiikkiteorian laitos. Musiikkikasvatuksen lisensiaattityö.

Kouvolan yhteiskoulun opetussuunnitelma. (2004). Kouvolan kaupunki.

Lappeenrannan peruskoulujen musiikkiluokalle pyrkiminen 2013. (2013). Osoitteessa:
<http://lappeenranta.smartpage.fi/fi/musiikkiluokat/> (Luettu: 5.3.2013 klo 13.23)

Linnalan koulun toimintasuunnitelma lukuvuosi 2012 – 2013. (2012). Imatran kaupunki.

Mansikkalan koulun opetussuunnitelma. (2010). Imatran kaupunki.

Naukion koulun opetussuunnitelma. (2005). Noudettu 22.1.2014 osoitteesta:
http://peda.net/veraja/kuusankoski/naukio/opetussuunnitelma_ja_tuntijako

Pellinen, E. (2013) *Suullinen tiedonanto Imatran musiikkiluokkien hakumuutoksesta tammikuussa 2013.*

Penttilä, E. (2006). *Musiikkiluokkatoimintaa Lappeenrannassa yli 40 vuotta.* Osoitteessa:
http://www.lappeenranta.fi/Suomeksi/Palvelut/Koulutus_ja_opiskelu/Perusopetus/Koulut/Alakylan_koulu/Musiikkiluokat/Historia.iw3 (Luettu 3.2.2013 klo 14.00)

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet (POPS). (2004).
 Osoitteessa: http://www.oph.fi/download/139848_pops_web.pdf
 (Luettu: 17.2.2013 klo 18.30)

Piippo-Fair, H. (2013) *Suullinen keskustelu soitonopiskelusta Lappeenrannan Musiikkiopistossa syksyllä 2013.*

Renwick, M.J. (2008) *Because I love playing my instrument : Young musicians' internalised motivation and self-regulated practising behavior.* University of New South Wales. Australia.

Ruohotie, P. (1998). *Motivaatio, tahto ja oppiminen.* Helsinki: Edita.

Rusi, E. (2008). *Unkarilaista musiikkikasvatusta lahtelaisittain.* Pro gradu-tutkielma. Jyväskylän yliopisto.

Söderlund, L. (2004). *Opetussuunnitelman tavoitteiden toteutuminen musiikkiluokalla.* Jyväskylän yliopisto. Musiikin laitos. Pro gradu -tutkielma.

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteet. (TPYOOOP 2005).

Osoitteessa: http://www.oph.fi/download/123012_taideyl_ops.pdf

(Luettu: 28.2.2013 klo 21.15)

Törmälä, J. (2013). *Suomen musiikkiluokkien historia – Musiikkiluokkatoimintaa 50 vuoden ajalta.* Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy

Vähälä, B. (1996). *Vuosien varrelta: Lahden musiikkiluokat 30 vuotta.* Lahti: Musiikkiluokkien tuki.

LIITTEET

LIITE 1. Verkkokyselykaavake

16.12.2013

LIITE 1

Verkkokysely | Mieliopetuskeskus Luo | Musiikkiluokkaisuuden vaikutus soittamisen motivaatioon

 Estä pakolliset kysymykset tässä esikatselussa

Vinkki: Kaksoisklikkaamalla tekstiä voit muokata haluamaasi kohtaa välittömästi.

Ilmainen työväline "Jyväskylän Yliopisto":n ja muiden yliopistojen opiskelijoille. Hanki maksuton käyttäjätili nyt!

[Jatka jo aloitettuun kyselyyn vastaamista -](#)

Musiikkiluokkaisuuden vaikutus soittamisen motivaatioon

Tämä kysely on osa soittamisen motivaatiota musiikkiluokilla käsittelevää pro gradu-tutkielmaa, jota tehdään Jyväskylän yliopistossa. Kyselyn tavoitteena on saada tietoa siitä, vaikuttaako musiikkiluokkatoiminta Lappeenrannassa soittoharrastuksen mielekkyyteen. Vertailun vuoksi on tavoitteena saada vastauksia myös ei-musiikkiluokkalaisilta, jotka ovat kuitenkin musiikkiohjelmiston oppilaita. Tutkimuksen kohteena ovat ikäluokat vuosilta 2000 (kuudestuokkalaiset) sekä 1997 (yhdeksäsluokkalaiset). Kysely tehdään nimettömänä ja tiedot käsitellään luottamuksellisesti.

Lisätietoa:

Heidi Harju
heidi.harju@lappeenranta.fi tai hesihari@student.jyu.fi

Kyselyn tekijä: Heidi Harju, hesiharj@student.jyu.fi (muuta)

16.12.2013

Verkkokysely | Mielipidetutkimus Luo | Musiikkiluokkalaisuuden vaikutus soittamisen motivaatioon

 Estä pakolliset kysymykset tässä esikatselussa

Vinkki: Kaksoisklikkaamalla tekstiä voit muokata haluamaasi kohtaa välittömästi.

Ilmainen työväline "Jyväskylän Ytiopisto":n ja muiden yliopistojen opiskelijoille. Hanki maksuton käyttäjätili nyt!

[Jatka jo aloitettuun kyselyyn vastaamista »](#)

Musiikkiluokkalaisuuden vaikutus soittamisen motivaatioon

0%

Taustatiedot

Ikä *

Sukupuoli *

Koulu *

Luokka *

Onko musiikki sinulla valinnaisaineena?

Vain musiikkiopistolaisille

Isän ammatti *

Isän koulutus *

Viimeisin tutkinto

Äidin ammatti *

Äidin koulutus *

Viimeisin tutkinto

Onko sinulla sisaruksia? *

- kyllä
- ei

16.12.2013

Verkkokysely | Mieliäpidetutkimus Luo | Musiikkiluokkaisuuden vaikutus soittamisen motivaatioon

Onko joku sisaruksistasi musiikkiluokalla? *

- kyllä
- ei

Kyselyn tekijä: Heidi Harju, hesiharj@student.jyu.fi (muuta)

16.12.2013

Verkkokysely | Mieliäpidetutkimus Luo | Musiikkiluokkaisuuden vaikutus soittamisen motivaatioon

 Estä pakolliset kysymykset tässä esikatselessa

Vinkki: Kaksoisklikkaamalla tekstiä voit muokata haluamaasi kohtaa välittömästi.

Ilmainen työväline "Jyväskylän Yliopisto":n ja muiden yliopistojen opiskelijoille. Hanki maksuton käyttäjätili nyt!

Jatka jo aloitettuun kyselyyn vastaamista »

Musiikkiluokkaisuuden vaikutus soittamisen motivaatioon

13 %

Musiikkimaku

Millaisesta musiikista pidät/et pidä? *

	En pidä lainkaan	En juurikaan pidä	Pidän jonkin verran	Pidän paljon	En osaa sanoa
Iskelmä	☐	☐	☐	☐	☐
Elokuva-/viihdemusiikki	☐	☐	☐	☐	☐
Pop	☐	☐	☐	☐	☐
Rock	☐	☐	☐	☐	☐
Heavy/metalli	☐	☐	☐	☐	☐
Jazz	☐	☐	☐	☐	☐
Kansanmusiikki	☐	☐	☐	☐	☐
Maailmanmusiikki	☐	☐	☐	☐	☐
Hengellinen musiikki (gospel ym.)	☐	☐	☐	☐	☐
Klassinen musiikki	☐	☐	☐	☐	☐
Jokin muu	☐	☐	☐	☐	☐

Tämänhetkiset suosikkibändit tai -artistit. *

Soittaja, laulaja, säveltäjät yms.

16.12.2013

Verkkokysely | Mieliäpidetutkimus Luo | Musiikkiluokkalaisuuden vaikutus soittamisen motivaatioon

 Estä pakolliset kysymykset tässä esikatselussa

Vinkki: Kaksoisklikkaamalla tekstiä voit muokata haluamaasi kohtaa välittömästi.

Ilmainen työväline "Jyväskylän Yliopisto":n ja muiden yliopistojen opiskelijoille. Hanki maksuton käyttäjätili nyt!

Jatka jo aloitettuun kyselyyn vastaamista »

Musiikkiluokkalaisuuden vaikutus soittamisen motivaatioon

25 %

Soittaminen ja muut harrastukset

Valitse sopivin vaihtoehto *

Ole hyvä ja valitse...

Soittimet, joita soitat/olet soittanut *

Merkkitse: soitin, aika (vuosissa), mahdollinen lopettamisaika (esim. kevät 2012)

Onko soittaminen (tai oliko silloin kun soitit) harrastuksestasi: *

Ole hyvä ja valitse...

Muut musiikkiharrastukset *

- Ei muita musiikkiharrastuksia
- Musiikinkuuntelu
- Konserteissa käynti
- Kuorolaulu
- Musiikinteoria
- Teatteri
- Muu, mikä?

Mitä muuta harrastat vapaa-ajalla? *

16.12.2013

Verkkokysely | Mielipidetutkimus Luo | Musiikkiluokkalaisuuden vaikutus soittamisen motivaatioon

 Estä pakolliset kysymykset tässä esikatselussa

Vinkki: Kaksoisklikkaamalla tekstiä voit muokata haluamaasi kohtaa välittömästi.

Ilmainen työväline "Jyväskylän Yliopisto":n ja muiden yliopistojen opiskelijoille. Hanki maksuton käyttäjätili nyt!

Jatka jo aloitettuun kyselyyn vastaamista >

Musiikkiluokkalaisuuden vaikutus soittamisen motivaatioon

38 %

Soittaminen

Mikä kuvaa soittamistasi parhaiten? *

Ole hyvä ja valitse...

Missä käyt/kävit soittotunneilla? *

- Musiikkiopistolla
- Seurakunnan soittokunnalla
- Taidekoulu Estradilla
- Kansalais- ja työväenopistolla
- Yksityistunneilla
- Muualla, missä?

Kuinka usein soitat/soitit? *

Ole hyvä ja valitse...

Mitkä näistä kuvaavat harjoitteluasi kotona? *

- Harjoittelen juuri ennen soittotuntia.
- Harjoittelen säännöllisesti.
- Harjoittelen myös lomilla.
- Muu, mikä?

Kuinka kauan soitat/soitit keskimäärin kerralla? *

Ole hyvä ja valitse...

Kyselyn tekijä: Heidi Harju, hesiharj@student.jyu.fi (muuta)

16.12.2013

Verkkokysely | Mieliäpidetutkimus Luo | Musiikkiluokkalaisuuden vaikutus soittamisen motivaatioon

 Estä pakolliset kysymykset tässä esikatselussa

Vinkki: Kaksoisklikkaamalla tekstiä voit muokata haluamaasi kohtaa välittömästi.

Ilmainen työväline "Jyväskylän Yliopisto":n ja muiden yliopistojen opiskelijoille. Hanki maksuton käyttäjätili nyt!

Jatka jo aloitettuun kyselyyn vastaamista >

Musiikkiluokkalaisuuden vaikutus soittamisen motivaatioon

50 %

Soittajat (Jos olet lopettanut soittamisen kokonaan, siirry osioon: Soittamisen tai soitonopiskelun lopettaneet)
Musiikkiopistolaiset siirtyvät tämän osion jälkeen viimeiseen osioon.

Seuraavassa on soittamisen tavoitteisiin liittyviä väittämiä. Miten ne pitävät paikkansa sinun kohdallasi?

	Ei pidä paikkansa	Pitää harvoin paikkansa	Pitää enimmäkseen paikkansa	Pitää täysin paikkansa	En osaa sanoa
Tavoitteeni on suorittaa kurssitukinnot.	☐	☐	☐	☐	☐
Tavoitteeni on musiikkiopiston päättötodistus.	☐	☐	☐	☐	☐
Tavoitteeni on musiikkialan ammatti.	☐	☐	☐	☐	☐
Olen ajatellut lopettaa soitonopiskelun lähiaikoina.	☐	☐	☐	☐	☐
Olen ajatellut lopettaa soittamisen kokonaan.	☐	☐	☐	☐	☐
Haluun oppia soittamaan niin, että taidoistani olisi myös myöhemmin hyötyä.	☐	☐	☐	☐	☐
Käyn soittotunneilla niin pitkään kuin vanhempien kanssa on sovittu.	☐	☐	☐	☐	☐
Haluaisin vaihtaa toiseen soittimeen.	☐	☐	☐	☐	☐
Haluaisin oppia soittamaan myös muita soittimia.	☐	☐	☐	☐	☐

Seuraavat väittämät liittyvät motivaatioon. Miten ne pitävät paikkansa sinun kohdallasi?

	Ei pidä paikkansa	Pitää harvoin paikkansa	Pitää enimmäkseen paikkansa	Pitää täysin paikkansa	Ei osaa sanoa
Soittaminen on minulle mukava tapa rentoutua.	☐	☐	☐	☐	☐
Esinnyn mielelläni.	☐	☐	☐	☐	☐
Minulle on yhdentekevää, millaisia kappaleita soitan.	☐	☐	☐	☐	☐
Kuvittelen välillä olevani lempimusiikkoni.	☐	☐	☐	☐	☐
Saan ideoita soittamiseen koulun musiikintunneilla.	☐	☐	☐	☐	☐
Soittaessani olen täysin musiikin lumoissa.	☐	☐	☐	☐	☐
Soittokaverit saavat minutkin innostumaan.	☐	☐	☐	☐	☐
Harjoittelen ahkerammin. ios	☐	☐	☐	☐	☐

16.12.2013 Verkkojäsely | Mieliipidetutkimus Luo | Musiikkihuolellaisuuden vaikutus soittamisen motivaatioon

tiedän, että edistymiseni palkitaan.	☐	☐	☐	☐	☐
Soitan lähinnä siksi, että vanhempani haluavat.	☐	☐	☐	☐	☐
Soitan mieluiten itsekseni niin, ettei kukaan kuule.	☐	☐	☐	☐	☐
Pelkään, etten opi soittamaan tarpeeksi hyvin, ellen harjoittele paljon.	☐	☐	☐	☐	☐
Vertailemme kavereideni kanssa taitojamme.	☐	☐	☐	☐	☐
Soittaminen tuntuu usein ikävältä.	☐	☐	☐	☐	☐
Kavereita ei juurikaan kiinnosta soittoharrastukseni.	☐	☐	☐	☐	☐
Soitan vain sitä, mitä tunnilla käsketään.	☐	☐	☐	☐	☐
Opettajan esimerkki helpottaa soittamista.	☐	☐	☐	☐	☐
Käyn tunneilla vain tavan vuoksi.	☐	☐	☐	☐	☐
Soittotunnit ovat mukavia.	☐	☐	☐	☐	☐
Opettajani vaatii minulta liikaa.	☐	☐	☐	☐	☐
Pidän musiikkopistoni ilmapiiristä.	☐	☐	☐	☐	☐

Mitkä seuraavista asioista ovat sinulle tärkeitä soittamiseen liittyen?

	Ei pidä paikkansa	Pitää vähän paikkansa	Pitää enimmäkseen paikkansa	Pitää täysin paikkansa	En osaa sanoa
Minulle on tärkeää, että soittaminen tuottaa iloa.	☐	☐	☐	☐	☐
Minulle on tärkeää, että musiikki herättää minussa mielikuvia ja elämyksiä.	☐	☐	☐	☐	☐
Nopea edistyminen ei ole tärkeää.	☐	☐	☐	☐	☐
Minulle on tärkeää soittaa itselleni mieluisia kappaleita.	☐	☐	☐	☐	☐
Minulle on tärkeää, että on kiinnostunut soittamisesta.	☐	☐	☐	☐	☐
Minulle on tärkeää, että minulla on hyvä soitin.	☐	☐	☐	☐	☐
Minulle on tärkeää kotonta tuleva kannustus.	☐	☐	☐	☐	☐
Soitonopettajan tuki ei ole tärkeää.	☐	☐	☐	☐	☐
Musiikinopettajan tuki ei ole tärkeää.	☐	☐	☐	☐	☐
Minulle on tärkeää, että osaan soittoläksyni hyvin.	☐	☐	☐	☐	☐
Minulle on tärkeää, että uuden kappaleen opettelu ei vie kauan aikaa.	☐	☐	☐	☐	☐
Minulle on tärkeää esiintyminen.	☐	☐	☐	☐	☐
Minulle on tärkeää virheetön soitto.	☐	☐	☐	☐	☐
Minulle on tärkeää oppia soittamaan musiikkia eri vuosisadoilta.	☐	☐	☐	☐	☐
Minulle on tärkeää, että voin soittaa silloin, kun se tuntuu mukavalta.	☐	☐	☐	☐	☐

16.12.2013

Verkkokysely | Mieliäpidelutkimus Luo | Musiikkiluokkaisuuden vaikutus soittamisen motivaatioon

 Estä pakolliset kysymykset tässä esikatselussa

Vinkki: Kaksoisklikkaamalla tekstiä voit muokata haluamaasi kohtaa välittömästi.

Ilmainen työväline "Jyväskylän Yliopisto":n ja muiden yliopistojen opiskelijoille. Hanki maksuton käyttäjätili nyt!

Jatka jo aloitettuun kyselyyn vastaamista »

Musiikkiluokkaisuuden vaikutus soittamisen motivaatioon

63 %

Kysymykset musiikkiluokkalaisille

Miksi hait musiikkiluokalle? Valitse enintään 2 vaihtoehtoa.

- Musiikkiluokalla olo kannustaa soittamaan enemmän.
- Esiintymiskokemusta sai lisää.
- Ilmaiset soittotunnit.
- Vanhemmat halusivat.
- Muu, mikä?

Mitä musiikkiluokkaisuus sinulle merkitsee?

Miten soittoharrastuksesi näkyy musiikkiluokalla?

- Kuulun orkesteriin.
- Opettaja huomioi soittimeni laulujen sovituksissa.
- Saan esiintyä koulun juhlissa.
- Saan esiintyä musiikkiluokkien konserteissa.
- Muu, mikä?

Mikä musiikkiluokalla on mukavinta?

- Kaverit
- Musiikintunnit
- Opettaja(t)
- Esiintyminen
- Soittaminen
- Jokin muu?

Alla on väittämiä musiikkiluokkatoiminnasta. Miten ne pitävät paikkansa kohdallasi?

Ei pidä paikkansa

Pitää harvoin
paikkansaPitää enimmäkseen
paikkansa

Pitää täysin paikkansa

En osaa sanoa

16.12.2013

Verkkokysely | Mieliidetutkimus Luo | Musiikkiluokkaisuuden vaikutus soittamisen motivaatioon

Musiikkiluokilla opetus on laadukasta.	☐	☐	☐	☐	☐
Lappeenrannan musiikkiluokkien toiminta on monipuolista.	☐	☐	☐	☐	☐
Lappeenrannan kaupunki tukee musiikkiluokkia.	☐	☐	☐	☐	☐
Musiikkiluokkien konserttitoimintaa on tarpeeksi.	☐	☐	☐	☐	☐
Yhteistyö musiikkiopiston ja musiikkiluokkien välillä on toimivaa.	☐	☐	☐	☐	☐
Musiikkiluokkaisuus auttaa minua eteenpäin musiikkiopinnoissa.	☐	☐	☐	☐	☐

Jos lopetit (tai olet lopettamassa) musiikkiluokan, niin mitkä asiat tähän vaikuttivat (vaikuttavat)?

Valitse enintään 3 vaihtoehtoa.

- Soittaminen ei kiinnosta.
- Kuorolaulu ei kiinnosta.
- En saanut haluamaani soitinta.
- En tullut toimeen soitonopettajani kanssa.
- En tullut toimeen musiikinopettajani kanssa.
- En pystynyt keskittymään muuhun koulunkäyntiin.
- Piti valita soittoharrastuksen ja muun harrastuksen väliltä.
- Muu, mikä?

Kyselyn tekijä: Heidi Harju, hesiharj@student.jyu.fi (muuta)

16.12.2013

Verkkokysely | Mieliidetutkimus Luo | Musiikkiluokkaisuuden vaikutus soittamisen motivaatioon

Musiikkiluokilla opetus on laadukasta.	☐	☐	☐	☐	☐
Lappeenrannan musiikkiluokkien toiminta on monipuolista.	☐	☐	☐	☐	☐
Lappeenrannan kaupunki tukee musiikkiluokkia.	☐	☐	☐	☐	☐
Musiikkiluokkien konserttitoimintaa on tarpeeksi.	☐	☐	☐	☐	☐
Yhteistyö musiikkiopiston ja musiikkiluokkien välillä on toimivaa.	☐	☐	☐	☐	☐
Musiikkiluokkaisuus auttaa minua eteenpäin musiikkiopinnoissa.	☐	☐	☐	☐	☐

Jos lopetit (tai olet lopettamassa) musiikkiluokan, niin mitkä asiat tähän vaikuttivat (vaikuttavat)?

Valitse enintään 3 vaihtoehtoa.

- Soittaminen ei kiinnosta.
- Kuorolaulu ei kiinnosta.
- En saanut haluamaani soitinta.
- En tullut toimeen soitonopettajani kanssa.
- En tullut toimeen musiikinopettajani kanssa.
- En pystynyt keskittymään muuhun koulunkäyntiin.
- Piti valita soittoharrastuksen ja muun harrastuksen väliltä.
- Muu, mikä?

Kyselyn tekijä: Heidi Harju, hesiharj@student.jyu.fi (muuta)

16.12.2013

Verkkokysely | Mieliäpidetutkimus Luo | Musiikkiluokkalaisuuden vaikutus soittamisen motivaatioon

 Estä pakolliset kysymykset tässä esikatselussa

Vinkki: Kaksoisklikkaamalla tekstiä voit muokata haluamaasi kohtaa välittömästi.

Ilmainen työväline "Jyväskylän Yliopisto":n ja muiden yliopistojen opiskelijoille. Hanki maksuton käyttäjätili nyt!

Jatka jo aloitettuun kyselyyn vastaamista »

Musiikkiluokkalaisuuden vaikutus soittamisen motivaatioon

75 %

Soittamisen lopettaneet musiikkiluokkalaiset

Miten seuraavat väittämät kuvaavat tilannettasi silloin, kun vielä soitit?

	Ei pidä paikkansa	Pitää harvoin paikkansa	Pitää enimmäkseen paikkansa	Pitää täysin paikkansa	En osaa sanoa
Soitin ilman suuria tavoitteita.	☐	☐	☐	☐	☐
Tavoitteeni olivat vain kurssitutkinnot.	☐	☐	☐	☐	☐
Halusin saada päättötodistuksen musiikkiopistosta.	☐	☐	☐	☐	☐
Opin soittamaan sen verran kuin halusin, eikä ollut tarvetta jatkaa.	☐	☐	☐	☐	☐
Halusin opiskella musiikkiopistossa.	☐	☐	☐	☐	☐
Halusin saavuttaa sellaisen tason, että pystyn soittamaan yhdessä kavereiden kanssa.	☐	☐	☐	☐	☐
Soitin sen verran, kuin vanhempien kanssa oli sovittu.	☐	☐	☐	☐	☐

Seuraavassa on erilaisia syytä soittamisen lopettamiseen. Miten nämä vaikuttivat ratkaisuihisi?

	Ei vaikuttanut lainkaan	Vaikuttii vähän	Vaikuttii aika paljon	Vaikuttii paljon	En osaa sanoa
Oli tärkeämpiä harrastuksia	☐	☐	☐	☐	☐
Soittaminen ei enää kiinnostanut	☐	☐	☐	☐	☐
Kaveritkaan eivät soittaneet	☐	☐	☐	☐	☐
Harjoittelu vei liikaa aikaa	☐	☐	☐	☐	☐
En halunnut enää jaktaa	☐	☐	☐	☐	☐
Kyllästyin soittamaan samantyyppisiä kappaleita	☐	☐	☐	☐	☐
Soitonopettajalla oli erilaiset odotukset soittamiseni suhteen.	☐	☐	☐	☐	☐
Harjoittelu oli tylsää	☐	☐	☐	☐	☐
Opetusta ei ollut saatavilla	☐	☐	☐	☐	☐
En halunnut suorittaa kurssitutkintoja	☐	☐	☐	☐	☐
Teoria- ja/tai säveltapailutunnit eivät kiinnostaneet	☐	☐	☐	☐	☐
Koulu vei liikaa aikaa	☐	☐	☐	☐	☐
Katsoin olevani tarpeeksi vanha päättämään itse tekemisistäni	☐	☐	☐	☐	☐

16.12.2013

Verkkokysely | Mieliopidetutkimus Luo | Musiikkiuokkalaisuuden vaikutus soittamisen motivaatioon

Soittotunnit matkoineen tuntuivat rasittavilta	☐	☐	☐	☐	☐
Muutkaan kotona eivät soittaneet	☐	☐	☐	☐	☐
Alkoi kyllästyttämään soittaminen	☐	☐	☐	☐	☐
Suoritin sovitut asiat ja lopetin	☐	☐	☐	☐	☐
Soittaminen ei ollut niin helppoa kuin luulin	☐	☐	☐	☐	☐

Jos saisit päättää tänään, hakisitko vieläkin musiikkiuokalle?

- kyllä
 ei

Kyselyn tekijä: Heidi Harju, hesiharj@student.jyu.fi (muuta)

16.12.2013

Verkkokysely | Mieliopidetutkimus Luo | Musiikkiuokkalaisuuden vaikutus soittamisen motivaatioon

 Estä pakolliset kysymykset tässä esikatselussa

Vinkki: Kaksoisklikkaamalla tekstiä voit muokata haluamaasi kohtaa välittömästi.

Ilmainen työväline "Jyväskylän Yliopisto":n ja muiden yliopistojen opiskelijoille. Hanki maksuton käyttäjätili nyt!

Jatka jo aloitettuun kyselyyn vastaamista »

Musiikkiuokkalaisuuden vaikutus soittamisen motivaatioon

88 %

Kaikille

Vastaa lyhyesti seuraaviin kysymyksiin:

1. Millaista musiikkia haluaisit (halusit) oppia soittamaan?
2. Mikä soittamisessa on (oli) parasta?
3. Mikä soittamisessa on (oli) ikävintä?

Kyselyn tekijä: Heidi Harju, hesiharj@student.jyu.fi (muuta)

LIITE 2

Lappeenrannassa 18.5.2013

Hei!

Olen Heidi Harju ja toimin Kimpisen koululla musiikinopettajana. Teen parhaillaan lopputyötä Jyväskylän yliopistoon ja siihen kuuluu kysely. Kyselyn aihe on *Musiikkiluokkalaisuuden vaikutus soittomotivaatioon*.

Kysely tehdään musiikkiluokkalaisille ja musiikkiopistolaisille. Musiikkiopistosta olisi tarkoitus saada vertailuryhmä vuosina 1997 ja 2000 syntyneistä. Kysely tehdään täysin nimettömänä internetissä, alla olevan linkin kautta:

<http://www.kyselynetti.com/s/1bacf68>

Mikäli lapsenne ei voi osallistua kyselyyn, ei siihen ole pakko osallistua. Tiedot käsitellään kuitenkin täysin luottamuksellisesti.

Ystävällisin terveisin,

Heidi Harju

Musiikin tuntiopettaja

Kimpisen koulu /Armilan koulu

heidi.harju@lappeenranta.fi